

SVENSKA NARKOTIKA

POLISFÖRENINGENS TIDSKRIFT

www.snpf.org

nummer 5 - 2025

Ur innehållet:

*Tema: Stämplar, förpackningar och logotyper
Flugsvamp och myten om det ursvenska ruset
Steroidhantering i rekordformat*

Bytt e-postadress?

Du vet väl om att du själv kan ändra din e-postadress, så du inte missar något nyhetsbrev eller annan viktig information?

Logga in på **www.snpf.org**.

Utbildning i narkotikabekämpning

– en avgörande insats för framtiden

Vikten av utbildning inom narkotikabekämpning

Narkotikaproblematiken utgör en av vår tids mest komplexa och utmanande samhällsfrågor. Den påverkar inte bara individer som hamnar i missbruk och deras närstående, utan präglar även samhällets trygghet, folkhälsa och ekonomiska förutsättningar på bred front. Att utbilda sig inom narkotikabekämpning är därför av yttersta vikt – inte bara för dem som arbetar direkt med dessa frågor, utan för hela samhällets framtid. En satsning på kunskap är en satsning på ett tryggare, mer mänskligt och motståndskraftigt samhälle.

Kunskap som grund för effektiv handling

För att möta narkotikans utmaningar behövs en gedigen kunskapsbas. Det räcker inte med goda intentioner eller tillfälliga insatser – långsiktig förändring kräver att vi förstår problemets djup och bredd. Att utbilda sig inom området innebär att skaffa sig förståelse för hur narkotikamarknaden fungerar, vilka mekanismer som driver efterfrågan och hur sociala, ekonomiska och psykologiska faktorer samverkar. Med denna insikt kan myndigheter, organisationer och enskilda bättre analysera risker och sätta in rätt åtgärder på rätt plats.

För yrkesgrupper som rättsväsendet, socialarbetare, lärare, sjukvårdspersonal och ungdomsledare är utbildning en förutsättning för att tidigt upptäcka tecken på missbruk och kunna ge adekvat stöd. Även beslutsfattare, jurister och kommunala tjänstepersoner behöver gedigen kunskap för att utforma lagar och policyer som är anpassade efter dagens verklighet.

Förebyggande arbete – nyckeln till att bryta negativa spiraler

Det är sedan länge känt att förebyggande arbete är mer effektivt och mindre kostsamt än att hantera problemen först när de har eskalerat. Genom utbildning kan vi sprida kunskap om hur droger påverkar hjärnan och kroppen, vilka riskgrupper som är särskilt utsatta och vilka faktorer som kan ligga bakom att en individ börjar använda narkotika. Lärare behöver verktyg för att bemöta unga i riskzonen och skapa trygga miljöer där det går att tala öppet om svåra frågor.

Socialtjänst och fritidsverksamhet kan genom utbildning rustas att erbjuda meningsfulla alternativ och motverka utanförskap. Även föräldrar och vårdnadshavare gynnas av att få ta del av aktuell forskning och beprövade metoder för att stötta sina barn. Förebyggande insatser är som mest verkningsfulla när de bygger på samverkan mellan olika aktörer, och denna samverkan blir möjlig först när alla har en gemensam kunskapsplattform.

Att möta en föränderlig verklighet

Narkotikamarknaden är inte statisk – den förändras ständigt. Nya substanser dyker upp med jämna mellanrum, distribu-

tionsvägar förnyas och digitala plattformar utnyttjas av kriminella aktörer som vill kringgå lagstiftning och kontroll. För att ligga steget före krävs kontinuerlig fortbildning och ständig uppdatering av metoder och strategier. Exempelvis har internet och sociala medier inneburit att drogförsäljning numera kan ske i det dolda, utanför vuxnas insyn. Endast de som är utbildade i att tolka digitala mönster och förstå ungdomars nätvanor kan motverka denna utveckling.

En modern utbildning inom narkotikabekämpning inbegriper kunskap om såväl medicinska som sociala och juridiska aspekter, och tränar förmågan att samarbeta över professionsgränser. På så sätt kan samhället samlat möta de förändrade utmaningarna med samlad kraft.

En investering i trygga samhällen och framtidshopp

Att satsa på utbildning inom narkotikabekämpning är också att satsa på framtiden. När fler får rätt kunskap kan samhällsaktörer samverka mer effektivt och nå långsiktigt bättre resultat. Medborgarnas tillit till myndigheterna stärks när insatserna är grundade i aktuell forskning och beprövade metoder. Barn och unga skyddas från att dras in i destruktiva miljöer, och den allmänna tryggheten ökar.

Utbildning är inte ett tillval – det är en grundläggande förutsättning för att vända utvecklingen. För att lyckas krävs mod att prioritera långsiktiga insatser framför snabba lösningar, och viljan att investera i människors och samhällets gemensamma framtid.

Om vi menar allvar

Ska vi på allvar bryta narkotikans grepp om samhället måste vi stärka kunskapsnivån hos alla som har en roll i förebyggande, upptäckande och behandling. Utbildning ger oss redskapen att förstå, bemöta och förändra. Med rätt kunskap kan vi skapa ett samhälle där fler får möjlighet att växa upp i trygghet, fria från drogers skadliga konsekvenser.

I kampen mot narkotika är utbildning vår mest pålitliga bundsförvant – inte ett privilegium, utan en nödvändighet. Det är dags att ta frågan på största allvar och se till att utbildning inom narkotikabekämpning får den prioritet och de resurser som krävs. Vår gemensamma framtid förtjänar inget mindre.

Johan Ekström
Ordförande

10

14

28

T E M A

- 1 Ledare: Utbildning i narkotikabekämpning – en avgörande insats för framtiden
- 3 Redaktören har ordet: Att förstå ungas narkotikabruk är en nödvändig väg till förändring
- 4 Varför väljer unga att använda alkohol, cannabis och psykedelika? Ungdomars motiv till att använda droger
- 7 Ärende "Great party" – en fest i polisens smak
- 10 Flugsvamp och myten om det ursvenska ruset
- 12 ChatGPT – vän eller ovän?
- 14 Varför stämplar kokainproducenter sitt kokain med olika loggor?
- 16 Symboler på ecstasy – vad tabletternas stämplingar egentligen berättar
- 18 Förpackningar för olagliga AAS-preparat och narkotikaklassade läkemedel
- 19 Cannabisvärldens estetik
- 20 DEA-konferens i countrys hemstad
- 22 Smugglade i kylväska – inte så kyligt som de trodde
- 25 Enprocentmiljön i omvandling
- 26 Röd flagg
- 28 Yrkesmässig steroidhantering i rekordformat i Malmö
- 31 Rättsrutan: Tvångsmedel mot barn under 15 år
- 32 Landet runt
- 34 Världen runt
- 36 Ett besök hos kanadensisk polis
- 40 Den som är satt i skuld är icke fri
- 44 SNPF-nytt
- 46 Lästips: Bokrecensioner
- 47 Boktips: Böcker som kan beställas från SNPF:s hemsida
- 48 Utmärkelser, stipendier och bidrag: Stipendierutan

SVENSKA NARKOTIKA-
POLISFÖRENINGENS TIDSKRIFT

ANSVARIG UTGIVARE
Johan Ekström

CHEFREDAKTÖR
Lennart Karlsson (LK)

ADRESS
SNPF:s Tidskrift
Polisregion Väst, PO Storgöteborg
Spaningssektion 1, Box 429
401 26 Göteborg

REDAKTIONSKOMMITTÉ

Emil Lundberg (EL)
Alexander Masson (AM)
Victoria Dunros (VD)
Jessica Thasi (JT)
Gunnar Hermansson (GH)

SVENSKA NARKOTIKA-
POLISFÖRENINGENS
ANNONSÄVDELNING
c/o InformationsMedia i Göteborg AB
Marieholmsg. 10 C
415 02 Göteborg
Tel. 031-707 59 55
annonser@snpf.org

ADRESSÄNDRING
Via www.snpf.org

123-609 96 26
Medlemsavgift SNPF

MANUSSTOPP NÄSTA NUMMER

Manusstopp 2 januari 2026.
Utgivning vecka 7. Skicka in bidrag
och bilder i god tid före manusstopp
till redaktion@snpf.org

LAYOUTARBETE

Annika Cederlund
annika@informationsmedia.se

OMSLAGSBILD

Foto: Adobe Stock.

TRYCK

Åkessons · Grafiska punkten
Emmaboda – Växjö
ISSN 1101-6817 (Print)
ISSN 2001-8118 (Online)

www.snpf.org

MEDLEMSKAP 250 KR PER ÅR

Ansökan om medlemskap inges till styrelsen
Svenska Narkotikapolisföreningen • Box 429, 401 26 Göteborg
Ansökan via: www.snpf.org • Postgiro SNPF: 56 50 25-4 • Swish: 123 609 96 26

Att förstå ungas narkotikabruk är en nödvändig väg till förändring

Narkotikabruk bland unga borde vara en återkommande del av den kriminalpolitiska debatten. Narkotika finns nästan alltid med i bilden när det gäller de allt yngre personer som genomför sprängningar och skjutningar. Många röster höjs för hårdare tag, fler kontroller och strängare straff. Men alltför sällan stannar vi upp och ställer oss den svåra, men nödvändiga frågan: varför söker sig unga till narkotika? Att förstå dessa drivkrafter är en avgörande del för att kunna förebygga och hjälpa in stället för att bara bestraffa.

Bakom varje val finns en berättelse. Kanske måste vi sluta betrakta unga som "problemet" och i stället se dem som individer med unika livsresor. För många är narkotikabruk inte ett tecken på moralisk svaghet, utan ett rop på hjälp. Det kan handla om psykisk ohälsa, social utsatthet, press från skolan eller hemmiljön, eller en längtan efter gemenskap och tillhörighet. Att blunda för dessa bakomliggande orsaker är att lämna de unga i sticket.

Men bilden är mer komplex än så. Det visar sig att många unga tar narkotika av den enkla anledningen att de "bara vill ha roligt". Här kan det vara lätt att gå vilse i tanken att det bara är de utsatta och problematiska ungdomarna som använder narkotika. Allt oftare blir ungdomar som kommer från "vanliga och stabila" familjeförhållanden involverade i grov brottslighet. Inte sällan är deras narkotikabruk en väg in i de kriminella miljöerna.

Den senaste tiden har den politiska diskussionen varit hård gällande regeringens förslag att sänka straffmyndighetsåldern till 13 år. Kriminalvårdens uppdrag att planera för ungdomsfängelser är också något som har skapat polarisering i åsikterna om det är rätt påföljd för barn och unga. Nyligen fick kriminalvårdens generaldirektör frågan i SVT om han tycker att "det är rätt att sätta 13-åringar i fängelse". Många reagerade nog på hans snabba och spontana svar att "det i grunden inte borde vara rätt". Detta uttalande kom, för många, att tolkas som att det låg något aktivistiskt motstånd i svaret. Men min uppfattning är att man i så fall inte lyssnade ordentligt på vad generaldirektören faktiskt svarade.

Det råder ingen tvekan om att kriminalvården är lojal mot de uppdrag som de får från riksdag

och regering. Det råder heller ingen tvekan om att kriminalvården, och övriga rättsväsendet, ser och upplever den förändring som uppstått de senaste tio åren. En förändring som innebär allt yngre utförare av grova våldsbrott. Många av dem med sådan dysfunktionalitet att de helt enkelt innebär en allvarlig fara för sin omgivning. Ingen normal human människa kan i grunden tycka att det är rätt att låsa in barn i fängelse. Ingen normal human människa kan heller tycka att det är rätt att 13-åriga barn utan impulskontroll tillåts härja fritt och skjuta eller spränga människor utan allvarliga konsekvenser.

Här gäller det att kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt. I det korta loppet måste vi släcka akuta bränder. En sådan akut brand är att få stopp på flödet av unga utförare som hela tiden strömmar till. Om detta måste ske till priset av att vi låser in barn så är det ett dyrbart pris som hela samhället får betala. Men i längden håller detta inte. För varje barn eller ung som låses in riskerar vi att få en laddad sprängladdning med ännu större kraft som en dag släpps ut på gatorna igen.

Om vi menar allvar med att minska narkotikabruket bland unga måste vi investera i förebyggande arbete – och det börjar med förståelse. Skolan, socialtjänsten och civilsamhället behöver arbeta tillsammans för att skapa trygga miljöer där unga vågar prata om sina problem. Lyhörda vuxna, meningsfulla fritidsaktiviteter och tillgång till samtalsstöd kan vara avgörande skillnader mellan hopp och hopplöshet.

Det är lättare att fördöma än att förstå. Men om vi verkligen vill hjälpa våra unga måste vi ställa oss på deras sida, fråga varför – och lyssna på svaren. Först då kan vi skapa ett samhälle där färre söker tröst i narkotika och fler får stöd att välja en annan väg.

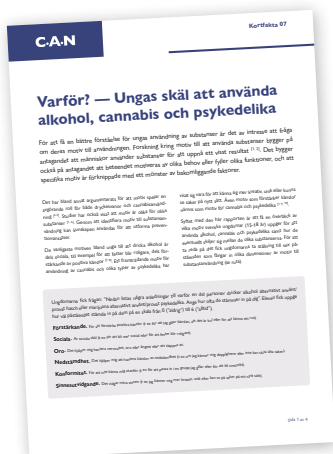

Lennart Karlsson
Chefredaktör

Varför väljer unga att använda alkohol, cannabis och psykedelika?

Ungdomars motiv till att använda droger

Vad driver egentligen unga människor till att dricka alkohol, röka cannabis eller prova psykedelika? Den frågan är central i en ny rapport som kartlägger svenska ungdomars (15–18 år) egna skäl till att använda olika substanser. *Thor S. & Gripe I. (2025). Varför? – Ungas skäl att använda alkohol, cannabis och psykedelika. Kortfakta 07. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplösning.*

En rad olika motiv

Forskning visar att bakom varje val att använda alkohol eller droger finns en rad olika motiv – allt från sociala sammanhang till personliga känslor. Bakomliggande orsaker handlar ofta om att vilja uppnå något särskilt, till exempel att förstärka en känsla, dämpa oro eller passa in i en grupp.

Studier har länge pekat på att motiv spelar stor roll för hur unga närmar sig alkohol och cannabis. Men vad som driver valet av just en viss substans kan vara väldigt olika. Till exempel uppger många att alkohol främst dricks för att fester ska bli roligare och för att positiva känslor ska förstärkas. Det sociala umgänget och känslan av eufori står i centrum.

När det gäller cannabis och psykedelika framträder andra skäl. Många ungdomar berättar att de använder dessa substanser för att känna sig mer kreativa, få nya perspektiv eller känna sig unika. Motivet att förstärka känslor är dock också vanligt här.

Rapporten bygger på att ungdomar har fått ta ställning till sex olika påståenden om varför de använder, eller har testat, alkohol, cannabis eller psykedelika. Påståendena sträcker sig från sociala skäl till att vilja hantera oro och nedstämdhet. Ungdomarna har själva fått ange hur ofta motiven stämmer för dem, på en skala från "aldrig" till "alltid".

Varför tar du alkohol eller narkotika?

Ungdomarna i studien fick ta ställning till olika påståenden som kommer från andra personers motiv till varför de har tagit alkohol eller narkotika. Sedan fick ungdomarna gradera på en skala från 0–6 hur väl det stämmer på deras egna motiv. Motiven som listades var bland annat:

Förstärkande: För att förstärka positiva känslor (till exempel för att jag gillar känslan, att det är kul eller för att känna ett rus).

Sociala: Av sociala skäl (till exempel för att bli mer social eller för att fester blir roligare). Oro. Det hjälper mig hantera nervositet, oro eller ångest eller att slappna av.

Nedstämdhet: Det hjälper mig att hantera känslor av nedstämdhet (till exempel om jag känner mig deppig/nere eller inte kan sluta älta saker).

Konformitet: För att inte känna mig utanför (till exempel för att passa in i en grupp jag gillar eller för att bli omtyckt).

Sinnesutvidgande: Det vidgar mina sinnen (till exempel jag känner mig mer kreativ, unik eller kan se på saker på ett nytt sätt).

Resultat

Det främsta motivet för att använda respektive substans var att förstärka positiva känslor. Däremot var det minst vanligt att använda alkohol, cannabis eller psykedelika för att undvika utanförskap och försöka passa in (konformitet). Att hantera oro, nedstämdhet och att söka sinnesutvidgande upplevelser var särskilt framträdande anledningar när det gällde psykedelika, medan dessa motiv var ovanligare i samband med alkoholbruk.

För alkoholanvändning rapporterades sociala skäl lika ofta som förstärkande skäl, medan övriga motiv förekom betyd-

Nya preparat på marknaden som exempelvis cannabisgodis tilltalar unga.

Om man räknar med läkemedel blir ungdomars användning högre.

ligt mer sällan När det gäller skillnader mellan könen var dessa små för såväl alkohol- som cannabisanvändare, men något större bland dem som använt psykedelika.

Det var genomgående något vanligare att kvinnor än män angav att de använt alkohol, cannabis eller psykedelika för att hantera känslor av oro och nedstämdhet.

Förstärka positiva känslor

Enligt rapporten är de mest framträdande anledningarna, till att unga väljer att dricka alkohol, använda cannabis eller psykedelika, att förstärka positiva känslor – att uppleva glädje, eufori eller att uppnå ett särskilt rus. Detta resultat linjerar med tidigare forskning, särskilt när det gäller alkoholanvändning.

När motiven för att dricka alkohol undersöks framgår det att det är ungefär lika vanligt att göra det för att förstärka positiva känslor som för sociala orsaker, såsom att underlätta kontakt med andra eller höja stämningen vid sociala tillställningar. Tidigare studier har dessutom pekat på att dessa två motiv – förstärkning och sociala skäl – ofta går hand i hand vid alkoholanvändning, medan de tenderar att vara mer avskilda kategorier när det gäller cannabisbruk.

Vid användning av psykedelika framträder sinnesutvidgande skäl som en tydlig faktor. Personer anger bland annat att de vill utveckla sin kreativitet, känna sig unika eller betrakta världen ur nya perspektiv—något som även tidigare forskning har uppmärksammat.

Hur ser ungas drogvanor ut?

Om man går till Folkhälsomyndigheten för att få svar på frågan så visar det sig att Sverige har en väldigt god bild av våra ungdomars drogvanor. Generellt kan sägas att andelen elever som uppger erfarenhet av narkotikabruk har varit relativt stabil de senaste 20 åren. Däremot ser man att användningen ökat över tid bland de som använder narkotika. Det vill säga de som redan använder narkotika använder oftare. Denna ökning har dock avstannat de senaste åren.

Elever i årskurs 9 som använt narkotika

Narkotikaanvändningen bland ungdomar i årskurs 9 var hög i början av 1970-talet. Då uppgav runt 15 procent av eleverna att de någon gång använt narkotika. I början av 70-talet hade Sverige som bekant en betydligt liberalare narkotikapolitik. Det var unga personers höga användning av narkotika som var huvudorsaken till att Sverige la om sin politik till en mer restriktiv. Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika minskade sedan, för att 1989 hamna på den lägsta nivån (3 procent).

Resultaten varierar något mellan åren, och 2024 uppgav en något större andel av flickorna (runt 6 procent) att de använt narkotika någon gång jämfört med pojkarna (runt 5 procent). Ett skifte i trend. Under mätperioden har oftast andelen pojkar varit högre än flickor, men könskillnaderna har varit relativt små.

Användning av läkemedel ändrar siffrorna

Om man även inkluderar icke förskrivna narkotikaklassade läkemedel så uppgav runt 8 procent av pojkarna och 10 procent av flickorna att de har använt narkotika och/eller icke förskrivna narkotikaklassade läkemedel någon gång 2024. Runt 4 procent av pojkarna och 7 procent av flickorna uppgav att de använt receptbelagda narkotikaklassade läkemedel utan läkarordination någon gång. För flickor i årskurs 9 är det en högre andel (7 procent) än andelen som någon gång använt cannabis (5 procent).

År 2007 började man följa elevers narkotikaanvändning under de senaste 12 månaderna (årsaktuell användning). Under 2024 var användningen omkring 4 procent både för pojkar och flickor.

Högre användning i gymnasiet

Gymnasieeleverna har betydligt större erfarenhet av narkotika än niondeklas-

sarna, och även här varierar resultaten något mellan åren.

Andelen som år 2024 uppgav att de använt narkotika någon gång var omkring 16 procent för pojkar och 14 procent för flickor i gymnasiets år 2. Räknar man med icke förskrivna narkotikaklassade läkemedel så uppgav runt 19 procent av pojkarna och 18 procent av flickorna att de någon gång har använt narkotika och/eller icke förskrivna narkotikaklassade läkemedel. Runt 7 procent av pojkarna och 8 procent av flickorna uppgav att de använt receptbelagda narkotikaklassade läkemedel utan läkarordination någon gång.

Den årsaktuella användningen av narkotika bland gymnasieeleverna var år 2024 cirka 11 procent för pojkar och 8 procent för flickor. Andelen pojkar har legat något högre än andelen flickor.

Trendbrott på gång?

I rapporten Narkotikautvecklingen i Sverige, *Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN); 2025. Rapport 235. Guttormsson U.*, kan man bland annat se följande: Den självrapporterade narkotikaanvändningen har enligt frågeundersökningar sjunkit något i befolkningen jämfört med åren innan pandemin. Frågeundersökningarna pekar på en minskad användning inte minst bland yngre personer, liksom skolungdomar. Framför allt är det bland yngre personer som narkotikaanvändningen ser ut att ha minskat. Andelen under 30 år har sjunkit i sjuk- och dödsorsaksstatistiken, liksom i kriminalstatistiken. Denna positiva förändring har skett trots att narkotikatillgången i Sverige bedöms ha ökat kraftigt under motsvarande tidsperiod.

Ett besked att den restriktiva politiken trots allt fungerar?

Lennart Karlsson

Läs tidningen var du än befinner dig!

Ladda ner appen via App Store eller Google Play
Sök: SNPFS Tidning

Hämta i
App Store

Ladda ner på
Google Play

Ärende "Great party"

– en fest i polisens smak

I slutet av sommaren 2024 blev Hallandspolisens spaningsgrupp på utredningssektionen kontaktade av sin motsvarighet i Fyrbodalspolisen som informerade att de arbetade med ett narkotikaärende som de döpt till "Great Party". Ärendet hade kopplingar till Halland och Fyrbodalspolisen var till en början intresserade av spaningsbiträde. Efterhand blev Hallandspolisens mer och mer involverade i ärendet.

En lagerhållare och kurir i Kungsbacka

Informationen som delades rörde norra Halland, närmare bestämt Kungsbacka, och kretsade främst kring en tvåbarnsmamma i trettioårsåldern. Kvinnan, som vi kan kalla Eva, var inte tidigare känd av polisen. Enligt Fyrbodalspolisen hade de uppgifter som pekade på att Eva agerade lagerhållare/kurir framför allt gällande narkotika och att det rörde sig om stora mängder. Fyrbodalspolisen hade även gjort observationer om att ett fordon de hade haft under uppsikt verkade ha varit på kvinnans adress. Man misstänkte att det hade levererats en större mängd narkotika vid detta tillfälle.

En förundersökning gällande grovt narkotikabrott upprättades och med hjälp av hemliga tvångsmedel sattes Eva under bevakning med hjälp av spaning, telefonavlyssning och hemlig kameraövervakning.

Spaning mot Eva

En kartläggning över Evas liv påbörjades och det visade sig att hon hade två små barn och en pojkvän som vi kan kalla Kristoffer. Eva och Kristoffer bodde i samma kommun, men inte på samma ort. Ganska snart kunde det konstateras att Eva hade en ekonomi som inte stämde överens med hennes sätt att leva då hon var en person som lade mycket pengar på skönhetsartiklar, bröstförstoring, resor m.m. Kristoffer, som inte var helt okänd av polisen sedan tidigare, blev även han intressant i utredningen. Frågan blev om och vad han kunde tänkas ha för koppling till Evas affärer?

Under cirka en månads tid pågick det spaning mot Evas adress och man kunde då se att hon förfogade över ett förråd kopplat till bostaden. Vid en dold husrannsakan anträffade polisen en uppskattad mängd på ca 1 kilo hasch. Men det verkligt anmärkningsvärda var mängden stora och tomma emballage av vakuumpåsar. Detta fynd pekade på att det hade förvarats större mängder narkotika i förrådet. Polisen beslöt sig för att avvakta och antog att det snart skulle komma en leverans med påfyllning. Detta var även något som telefonavlyssningen bekräftade.

I avlyssnade samtal mellan Eva och Kristoffer framgick det att Eva tidigare hade fått leveranser och att dessa hade gått bra. Det framstod som uppenbart att Kristoffer hade vetskap om hennes verksamhet och att han gav henne råd om hur hon skulle bete sig.

Vid en dold husrannsakan i Evas förråd anträffas 1 kilo hasch.

Genombrottet

Efter en månads spaning och kartläggning fick utredningen ett genombrott. Den 28 september (2024) kom ett fordon till Evas adress. Från fordonet lämnades det över en större kartong som Eva sågs bära in i förrådet. Polisen antog nu att det landat in ett större parti med narkotika. Eva blev betydligt mer aktiv på sin telefon och ett par timmar senare såg spanarna via kameraövervakningen hur Eva hämtade hasch i sitt förråd. Hon lade haschet i en blå påse. Senare ser spanarna hur hon överlämnar samma blå påse till en ung kille som vi kallar Zahir. Mötet var kort och Zahir försvann från platsen, men stannades och kontrollerades av polis en bit därifrån. I påsen anträffades 1 kilo hasch och Zahir som var 17 år gammal greps.

Spanarna antog att Zahir fått i uppdrag att hämta och leverera narkotikan vidare till någon okänd person. Med risk för att polisens spaning mot Eva skulle uppdragas beslöt man sig för att ingripa mot henne. Hon greps i sin bostad och i hennes förråd anträffades 14 kilo hasch.

”

Männen förklarade att Eva var skyldig en massa pengar och att det nu var föräldrarnas ansvar att reglera detta. Evas pappa hade senare under dagen, då han besökt hennes lägenhet, även anträffat en handskrivna lapp till Eva med förtäckta hot.

Svallvågor efter gripandet

Två dagar efter gripandet av Eva görs en husrannsakan hos Kristoffer och då anträffas det tre pistoler, ett gevär och en större mängd ammunition. Han grips för grovt vapenbrott och är initialt intressant i utredningen gällande Evas narkotikahandling, men avfärdas senare i utredningen från detta i brist på bevis.

I samband med gripandet av Eva togs två telefoner i beslag. En Iphone och en Google pixel. Telefonerna visade sig bli ett viktigt bevis i utredningen. De hade bland annat krypterade chattar i applikationerna Session och Signal. Det framgick i chattkonversationer att Eva agerade på uppdrag från ett alias som gick under namnen ”New C” och ”Hermes 2.0”.

Oro i leden

Evas gripande hade såklart skapat ett vakuum och hennes frånvaro skapade oro hos uppdragsgivaren. Någon vecka efter Evas gripande kontakter hennes föräldrar polisen. De berättar att de fått ett obehagligt besök i sin bostad från två okända män som sökte Eva. Männerna förklarade att Eva var skyldig en massa

pengar och att det nu var föräldrarnas ansvar att reglera detta. Evas pappa hade senare under dagen, då han besökt hennes lägenhet, även anträffat en handskrivna lapp till Eva med förtäckta hot. Personen i fråga som skrivit lappen verkade inte ha vetskap om att Eva satt frihetsberövad.

Med anledningen av hotet mot föräldrarna och Eva beslutades att de skulle flytta till ett skyddat boende. Det beslutades också att deras bostad skulle ronderas regelbundet av poliser i yttre tjänst.

Skarpt läge

Det visade sig vara rätt beslut att flytta anhöriga och ha regelbunden tillsyn på adresserna. Natten mellan den 10 och 11 oktober fick poliser syn på en ung kille, endast 15 år gammal. Killen var på väg mot föräldrarnas adress. När han fick syn på polisbilen började han att springa från platsen. I samband med flykten slängde han ifrån sig något föremål i ett buskage. Efter gripandet visade det sig att föremålet var en hemmagjord bomb (IED) och som efter teknisk undersökning bedömdes ha en sprängverkan jämställt en handgranat.

Vid tillslaget anträffas 14 kilo hasch i Evas förråd.

Hos Kristoffer anträffas tre pistoler, ett gevär och en större mängd ammunition.

Den hemmagjorda bomben bedömdes ha en sprängkraft motsvarande en handgranat.

Ytterligare personer dyker upp

När utredare går igenom telefontömningar m.m. dyker det upp ytterligare personer som verkar intressanta, särskilt en ung kvinna som vi kan kalla Linda. Linda bor i Göteborg och arbetar som sjuksköterska på ett av de större sjukhusen. Hon får i uppdrag från det tidigare nämnda chattaliaset Hermes 2.0 att kontrollera Evas adress flera gånger mot betalning. Linda sätts under bevakning och under spaningsinsatsen ses hon möta upp ytterligare en kvinna som vi kan kalla Mona. Mötet sker norr om Göteborg och en misstänkt överlåtelse sker under det korta mötet.

Vid en senare husrannsakan i Lindas bostad anträffas 1 kilo amfetamin samt kontanter. Även i Monas bostad anträffas 1 kilo kokain, 1 kilo hasch samt en större mängd pengar.

Mannen bakom

Efter förhör med kvinnorna, samt genom telefontömningar av deras telefoner, lyckas polisen fastställa identiteten på uppdragsgivaren som står bakom Signalkontot "Hermes 2.0" och "New C". Det är en ung 20-årig man som är bosatt i Göteborg. Vi kan kalla honom Armand.

Armand grips och hans telefoner tas i beslag. Men att komma in i Armands telefoner som togs i beslag visade sig vara svårt. Tack vare analysen av andra personers beslagtagna telefoner samt Lindas vittnesmål blev det ändå uppenbart att det var Armand som var ansvarig och detta var något som både tingsrätten samt hovrätten senare höll med om. Linda hjälpte till så pass mycket i utredningen att det hade stor betydelse för att kunna döma Armand till utpressningsförsök av Evas föräldrar. Enligt henne hade hon kört Armand och en annan kille till föräldrarnas adress i Kungsbacka och senare via butiken Hemköp. På Hemköpbutikens övervakningskameror syns Armand köpa ett kollegieblock samt pennor.

Därefter kördes han till Evas adress och när de satt i Lindas bil såg hon honom skriva den lapp som Evas pappa senare lämnade in till polisen.

Påföljder i ärendet

Flertalet personer åtalades i ärendet och i slutändan var det sju personer som blev dömda i både tingsrätt och hovrätt.

Eva dömdes till grovt narkotikabrott och fick tre år och sex månader medan Kristoffer dömdes till två år och sex månader för vapenbrott.

Linda som samarbetade i utredningen fick ett lindrigare straff. Påföljden sänktes med en fjärdedel av den påföljd hon annars skulle fått, vilket resulterade i fängelse två år och sex månader för grovt narkotikabrott. Mona som var mindre samarbetsvillig fick fyra år och nio månader för grovt narkotikabrott.

Zahir, 17-åringen som hämtade 1 kilo hasch hos Eva, dömdes till skyddstillsyn. Under utredningen framgick det att han skulle hämta narkotikan hos Eva, transportera denna till en adress i Göteborg och därefter hämta upp pengar på en annan adress och föra dessa till Armand. För det besväret skulle han få endast 1 000 kr.

Den 15-årige pojken som skulle ha antänt sprängladdningen på Evas föräldrars adress dömdes till sluten ungdomsvård i sju månader i tingsrätten. Han dömdes för förberedelse till allmänfarlig ödeläggelse och grovt brott mot lagen om brandfarliga och explosiva varor. I hovrätten fick han en straffskärpning till elva månaders ungdomsövervakning. Under utredningsarbetet framgick det att pojken hade hämtat tre misstänkta bomber varav han hade han levererat två av dem till en adress i Göteborg och sedan tagit med sig den tredje till Kungsbacka, där den skulle detoneras vid Evas föräldrars adress.

”

Flertalet personer åtalades i ärendet och i slutändan var det sju personer som blev dömda i både tingsrätt och hovrätt.

Armand som var huvudman dömdes till fem år och fem månader för flertalet brott som grovt narkotikabrott, försök till grov utpressning, anstiftan av försök till allmänfarlig ödeläggelse och involverande av underårig.

Jonas Falk

Artikeln baseras på en intervju med Amel Brajanovic vid utredningssektionen i Halmstad.

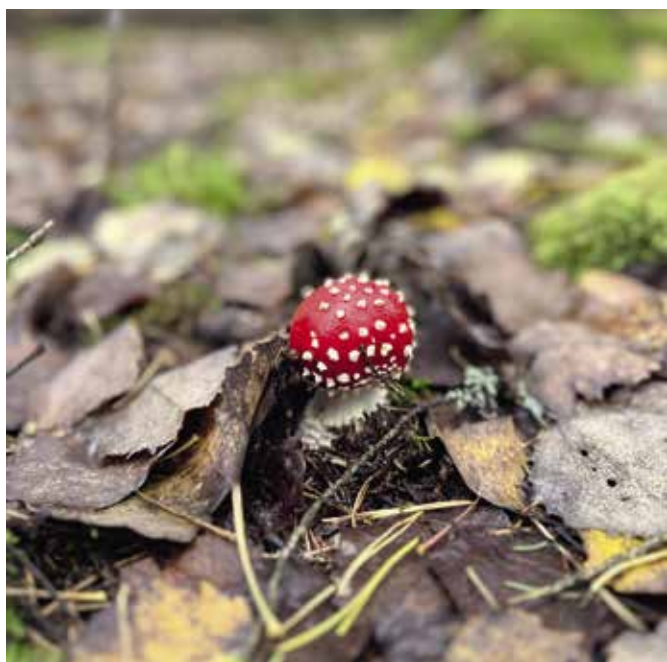
Flugsvamp

och myten om det ursvenska ruset

Under senare år har det noterats en framväxande trend där vuxna personer söker alternativa sätt att förändra sitt medvetandetillstånd genom intag av flugsvamp, särskilt röd flugsvamp (*Amanita muscaria*). Denna svamp, lätt identifierad genom sin röda hatt med vita prickar, har länge varit känd för sina giftiga egenskaper samt sin roll i folktro och rituella sammanhang. Att använda flugsvamp för att uppnå berusning är dock behäftat med betydande risker, såväl fysiska som psykiska. Men många söker också efter andra psykedeliska svampar i naturen.

Bakgrund till trenden

Den ökade tillgängligheten av information, berättelser i populärkulturen samt ett växande intresse för alternativa och spirituella upplevelser har bidragit till ett större intresse för flugsvampens psykedeliska effekter. Många personer söker nya former av insikt och medvetandeutvidgning. Ofta återges anekdoter om djupa, spirituella erfarenheter, men dessa tenderar att vara ensidigt framställda och bortser från de potentiella riskerna. Brist på tillförlitlig kunskap om svampens effekter kan leda till farliga experiment.

Flugsvampen är lätt identifierad genom sin röda hatt med vita prickar.

Ursvensk längtan till naturen

I den nya framväxande trenden finns en särskild tyngd i strömningar som kombinerar natur- och folktro. Bland många av de som experimenterar finns återkommande resonemang om att intag av flugsvamp går långt tillbaka i vår ursvenska kultur. Inte helt förvånande dyker referenser till vikingarnas intag av svampen upp. Men att vikingarna skulle ha intagit flugsvamp för att uppnå sitt raseri är med största sannolikhet en myt. Teorin lanserades av svensk professor, Samuel Ödman, på 1700-talet. Men det finns inga vikingatida källor som nämner konsumtion av flugsvamp. Med risk för att starta en ny berusningstrend är det enligt historikerna mer troligt att vikingarna berusade sig med Bolmört.

Flugsvampens inverkan på kroppen

Vad som däremot inte är en myt är att flugsvamp är giftigt och kan orsaka skador på kroppen. Flugsvamp innehåller flera giftiga ämnen, främst ibotensyra och muscimol. Dessa kan vid förtäring ge upphov till en rad symptom, såsom:

- förvirring, hallucinationer och förändrat medvetandetillstånd
- kramper och muskelspasmer
- illamående, kräkningar och diarré
- yrsel och balanssvårigheter och
- ökad salivproduktion och svettningar.

Symtomens allvarlighetsgrad varierar beroende på dos, individens kroppsvikt och eventuell tillagning av svampen. Det är en vanlig missuppfattning att torkning eller upphettning gör svampen ofarlig; giftet kan fortfarande finnas kvar och utgöra en fara.

Muscimol i koncentrerad form

På senare år har flera internetförsäljare av så kallade "legal highs" salufört muscimol i olika varianter. Det förekommer i vattenlösningar, vapes, oljor och buds som sprayats med lösning. Försäljarna marknadsför produkten som något som ger "milda hallucinogena effekter som påminner om psilocybin". Bland försäljningsargumenten återkommer också referenser till uråldriga traditioner av användning bland de nordiska folken.

Psykiska risker och långtidseffekter

De hallucinationer som följer av flugsvampens substanser kan vara såväl desorienterande som skrämmande. Det förekommer rapporter om personer som drabbats av panikattacker,

Effekter och biverkningar av muscimol

Tabellen nedan ger en översikt över hur muscimol vanligtvis upplevs i olika doser, samt vanliga biverkningar:

Dosering (oral)	Effekt	Tidsram	Biverkningar
3 mg	Lätt avslappning, mild sensorisk förvrängning	4–6 h	Trötthet
5–8 mg	Intensiv hallucinationer, kroppslig eufori	6–8 h	Illamående, ostadighet
10+ mg	Dissociation, drömtillstånd, ibland minnesluckor	8–10 h	Kräkningar, svettningar, förvirring

Effekterna varierar kraftigt beroende på individ, vikt och ämnesom-sättning. Låg dos rekommenderas alltid vid första användning.

Säljare av muscimol på nätet informerar om rekommenderad dos.

paranoia och långvariga psykiska problem efter användning. I vissa fall kan detta leda till akuta psykiska kriser som kräver medicinsk intervention.

Fysiska risker och förgiftningsrisker

Flugsvamp är potentiellt dödlig vid höga doser. Förgiftning kan orsaka allvarliga neurologiska symtom och i sällsynta fall livshotande tillstånd, särskilt för personer med underliggande hälsoproblem. Barn och äldre är särskilt känsliga för svampens giftiga ämnen, men alla användare löper risk.

I Sverige är det inte olagligt att plocka eller inneha flugsvamp, men försäljning av preparat eller uppmaning till bruk kan vara straffbart om det innebär fara för andra. I flera andra länder är ämnena reglerade eller förbjudna i lagstiftningen.

Trots flugsvampens mytomspunna status och dess attraktionskraft, för den som söker alternativa medvetandetillstånd, kvarstår de betydande riskerna. Att experimentera med giftiga svampar innebär en stor osäkerhet kring kroppens reaktioner. Grundläggande kunskaper och försiktighet är avgörande för att undvika allvarliga konsekvenser. Vid misstänkt förgiftning bör Giftinformationscentralen eller sjukvården kontaktas omgående.

Toppslätskivling – en narkotikaklassad svamp

Till skillnad från flugsvampen är toppslätskivlingen (*Psilocybe semilanceata*) narkotikaklassad. Det är en svamp som under lång tid har lockat personer som vill uppleva ett hallucinogent rus. Toppslätskivling förekommer naturligt i svenska marker, ofta på ängar och betesmarker. Trots dess oskyldiga utseende bär toppslätskivlingen på betydande risker för människor, både ur ett hälsoperspektiv och ett juridiskt perspektiv.

Giftighet och psykoaktiva effekter

Toppslätskivling innehåller de hallucinogena ämnena psilocybin och psilocin. Dessa substanser kan orsaka allvarliga förändringar i medvetandet, perceptionen och beteendet. Intag av toppslätskivling kan leda till hallucinationer, förvirring, ångest och paranoia. Hos vissa individer kan även psykotiska tillstånd utlösas, särskilt hos personer med underliggande psykisk ohälsa. Fysiska symtom som illamående, kräkningar och magont är också vanliga.

Utseende och utbredning

Toppslätskivlingen känns igen på sin lilla, smala hatt som ofta är konformad eller liknar en spetsig klocka. Hatten är vanligtvis ljusbrun till gulbrun och har ibland en navel i mitten, särskilt när den är fuktig, vilket ger den ett något slemmigt utseende. Svampens fot är tunn, seg och ljus till färgen, ibland med en blåaktig ton vid tryck. Skivorna under hatten är gråbruna och mörknar med åldern.

Denna svamp växer främst på öppna gräsmarker, som ängar och betesmarker, där det ofta finns gott om gödsel från betande djur. Det är vanligt att hitta toppslätskivling under sensom-maren och hösten, särskilt i fuktiga områden där gräset inte är för högt. Den trivs bäst i jord som är näringsrik och ogöds-lad, och förekommer ofta i större grupper när förhållandena är gynnsamma.

Långsiktiga konsekvenser

De långsiktiga riskerna med att konsumera toppslätskivling är inte helt kartlagda, men det finns rapporter om långvari-ga psykiska problem, såsom flashbacks, ångestsyndrom och depression efter användning. Risken för olyckor ökar också markant under rusets inverkan, eftersom omdömet försämras väsentligt.

Narkotikaklassad

I Sverige är toppslätskivling klassad som en narkotika enligt svensk lag. Innehav, bruk och försäljning av svampen är där-med olagligt och kan leda till straffrättsliga påföljder såsom böter eller fängelse. Även att plocka svampen för eget bruk är förbjudet, vilket många inte är medvetna om.

Förtäringssrisker och förväxling

Utöver riskerna med själva de psykoaktiva ämnena, finns även risken för förväxling med andra giftiga svampar. Förtäring av felaktigt identifierade svampar kan leda till svår svampför-giftning, vilket kan vara livshotande. Symtom på svampför-giftning kan dröja innan de visar sig, vilket försvårar snabb behandling.

Lennart Karlsson

ChatGPT

– vän eller ovän?

Att smuggla narkotiska preparat i flytande form, förpackat i vad som verkar vara legitima förpackningar, är en särskild utmaning för Tullens personal. Men inget lurar en vaken tullare som vet att ställa de rätta frågorna.

Adblue från Danmark

Den här historien startar den 1 juli i år då ett norskegistrerat fordon rullar av färjan i Göteborg från Fredrikshamn. I bilen sitter två killar. När en tullare börjar prata med dem uppstår misstankar om att det är något som inte stämmer. Sagt och gjort, bilen med killarna tas ut för kontroll och i den hittas dunkar och flaskor med en genomskinlig vätska. Dunkarna är märkta med Adblue och verkar vara inköpta på Circle K i Danmark. Men utöver det finns också omärkta vita flaskor. I bilen hittas också mindre mängder ketamin, narkotikaklassade tabletter och kanyler. Efter snabbtester och senare analyser visar det sig att innehållet i dunkarna är GBL. En ansenlig mängd. Närmare bestämt 40 liter.

Dags att lägga pussel

De norska killarna, som vi kan kalla Erik och Harald, greps

Vid en första blick ser bagageutrymmet välordnat ut.

Tre dunkar märkta Adblue som förfaller vara inköpta i Danmark.

anhölls och häktades. Nästa steg blev att ta reda på var och när de hade fått tag på sitt GBL och utredaren började med det som är det roligaste i en brottsutredning: att lägga ett pussel. Som så många gånger förr i brottsutredningar visade det sig att telefonerna innehöll många pusselbitar. Ett fynd i en necessär kom också att bli en viktig del när det gäller ansvarsdelen i brottet. Erik och Harald bidrog inte själva så mycket utan sa att de hade varit iväg och festat och inte hade en aning om vad det var i dunkarna eller vems de var.

Nåväl, pusselläggandet lyckas bra efter ett intensivt utredningsarbete och bilden börjar klarna av vad som har hänt. Resan sker på Eriks initiativ. Men då han inte har något körkort kontakter han därför Harald. De börjar sin resa på morgonen den 30 juni. Resan börjar med att Harald bokar en hyrbil, hämtar upp Erik och därefter tar de färjan från Kristiansand till Hirtshals i Danmark. När de kör iland i Danmark blir nästa mål Hjørring. Här visar det sig att Erik och Harald gör två olika stopp på mataffärer som också visar sig vara postutlämningsställen. På det första stället hämtar Harald ut två paket vardera innehållande 10 liter GBL (eller Multi Remover som det heter hos leverantören) och på det andra stället hämtas ytterligare två paket med vardera 10 liter GBL.

Hjälp av ChatGPT

Mer och mer tyder på att det är Erik som är drivande, bland annat har han bett ChatGPT att skriva en fullmakt till Harald så att han kan gå in och hämta de paket som Erik har beställt från Nederländerna. I Eriks telefon hittas orderbekräftelser på paketen, men också alla uppgifter som behövs för att kunna hämta ut dem.

Erik har även bett ChatGPT om lite andra tjänster. Han frågade om hjälp med hur man på ett enkelt sätt framställer GHB från GBL. Det var flera konversationer fram och tillbaka mellan

I en kartong anträffas omärkta vita plastflaskor.

honom och ChatGPT i detta ämne. Erik var mycket vetgirig kring detta och uppgav att han var forskare och att det var därför han ville ha svar på alla sina frågor.

Vart tog flaskorna vägen?

En fråga som kvarstod för utredarna var vad som hade hänt med GBL-flaskorna på vägen från Danmark till Sverige.

På orderbekräftelserna från leverantören kunde man se att det skulle vara tio enlitersflaskor per paket, men det som tulltjänstemännen hittade i bilen var tre tiolitersdunkar samt en kartong med omärkta enlitersflaskor. Något hade alltså hänt med dunkar och flaskor under resans gång i Danmark.

Spåren ledde mot Fredrikshamn dit Erik och Harald hade fortsatt sin resa från Hjørring. I Fredrikshamn hade de gjort några stopp vid ett par bensinmackar, bland annat Circle K varifrån 10-litersdunkarna kom. I en necessär som fanns i bilen kunde man dessutom hitta en kran som använts för att tappa upp vätska från stora dunkar. Killarna hade helt enkelt köpt några dunkar med Adblue och tappat om en del av GBL till dessa, sannolikt för att undgå upptäckt. I necessären hittades även mindre mängder av andra droger. Nu var pusslet kring smuglingen kartlagd, från leverantör till mottagare så det var dags för ärendet att avgöras i tingsrätten.

I en necessär anträffas narkotikaklassade tabletter och kanyler.

Från hälsofarlig vara till grovt narkotikabrott

När det gäller GBL är det inte narkotikaklassat utan klassas i stället som hälsofarlig vara, vilket gjorde att de åtalades för smuggling. Men eftersom GBL med lätthet kan omvandlas till GHB och det fanns en hel del tecken i utredningen som visade att det var det som var syftet med smuglingen, åtalades båda även för förberedelse till grovt narkotikabrott. Uträkningar visade att denna mängd GBL skulle bli 64 kg GHB och det var skälet till att det blev grovt brott.

I början av oktober föll domen mot Erik och Harald, och resultatet blev två års fängelse för var och en av dem. De dömdes både för smuglingen, men även för förberedelse till grovt narkotikabrott. Eftersom Erik hade med sig lite andra droger också blev han även dömd för ringa narkotikasmuggling.

Gill Eriksson
Tullverket

Fakta om GBL och GHB

- GBL (Gamma-butyrolakton) är en kemisk förening som huvudsakligen används inom industrin som lösningsmedel, men som även kan förekomma i illegala sammanhang. Vid intag omvandlas GBL snabbt i kroppen till GHB, vilket innebär att ämnet har liknande effekter som GHB.
- GHB (Gamma-hydroxybutyrat) är en substans med centralnervösa effekter och är narkotikaklassad i Sverige. GHB kan ge upphov till känslor av eufori och avslappning, men medför även risk för allvarliga biverkningar såsom medvetslöshet och andningsdepression.
- Båda ämnena har förekommit som partydroger och har i vissa fall benämnts som så kallade "date rape drugs" på grund av deras starka sedativa effekter.
- I Sverige klassificeras GBL som hälsofarlig vara, medan GHB är narkotikaklassad. Innehav, hantering och användning av dessa ämnen är därmed olagligt utan särskilt tillstånd.
- Omvandlingen från GBL till GHB sker enkelt och snabbt i

kroppen, vilket är skälet till att GBL ofta används vid illegal tillverkning av GHB.

- GHB har en rad olika effekter på kroppen, särskilt på det centrala nervsystemet. Vid lägre doser kan substansen ge en känsla av eufori, avslappning och ökad social förmåga. Många beskriver också en viss däsighet och minskad hämning. Vid högre doser ökar dock riskerna markant – användaren kan bli förvirrad, tappa medvetandet och drabbas av andningsdepression.
- GHB är känt för att snabbt gå från berusande till livshotande dos, vilket gör substansen mycket farlig. Dessutom kan kombination med alkohol eller andra droger förstärka de negativa effekterna och öka risken för allvarliga biverkningar, såsom medvetslöshet och andningsstillestånd.
- Att identifiera GHB kan vara utmanande eftersom ämnet ofta är färglöst, luktfritt och lättlösligt i vätska, vilket gör det svårt att upptäcka med blotta ögat. GHB säljs vanligtvis i form av en klar vätska eller ibland som ett vitt pulver.

Varför stämplar kokainproducenter sitt kokain med olika loggor?

I princip allt kokain som kommer i block har någon typ av stämpel eller logotyp inpressad i pulvermassan. Men varför är det så? Vad är syftet? Hur ser kokainförpackningarna ut när de förpackas för transport och smuggling?

Symbolernas roll i den globala drogmarknaden

I narkotikabranschen, där konkurrensen är hård och riskerna stora, har symboler och logotyper fått en oväntat central roll. En fascinerande aspekt av den globala kokainmarknaden är användningen av olika loggor och symboler, stämplade på förpackningarna och ibland direkt på själva kokainet. Dessa märken, allt från djurfigurer till sportbilsloggor, har blivit en slags signatur för producenter, smugglare och distributörer. Men varför väljer kokainproducenter att stämpla sitt kokain med olika loggor? Svaret bottnar i en kombination av marknadsföring, kvalitetssäkring, spårbarhet och makt-demonstration.

Transportförpackning av kokain består oftast av två-tre lager. I det här fallet cellofan, svart gummi och packtejp.

En marknad i det dolda

Den illegala narkotikamarknaden fungerar, trots sin hemlighetsfulla natur, på många sätt som vilken annan global marknad som helst. Aktörer konkurrerar om marknadsandelar, bygger varumärken och försöker skapa kundlojalitet. Eftersom traditionella marknadsföringskanaler saknas måste producenter och smugglare hitta egna sätt att skapa identitet kring sin produkt. Här kommer logotyperna in i bilden.

Varumärkesidentitet och differentiering

Logotyper fungerar i grunden som en sorts varumärkessignatur. När kokainblock stämplas med en viss symbol – exempelvis en krona, en delfin, eller namnet på en europeisk stad – signalerar det ursprung och avsändare. För återförsäljare och slutanvändare blir logotypen ett tecken på kvalitet och identitet. Någon som uppskattar ”det där kokainet med delfinen” kommer att söka sig till samma logga igen, på samma sätt som konsumenter väljer ett specifikt tvättmedel eller kaffemärke.

Kvalitetssäkring och rykte

I en marknad där varan är förbjuden och konsumentskydd saknas, har ryktet om kvalitet blivit avgörande. Logotyperna fungerar då som en slags kvalitetsstämpel. Om en viss logga förknippas med högkvalitativt kokain, kommer efterfrågan på denna symbol att öka, både bland återförsäljare och konsumenter. Producenter som slarvar med kvaliteten riskerar att deras logga tappas värde, vilket kan leda till ekonomiska förluster och förlorade marknadsandelar. På samma sätt som ett företag är beroende av sitt rykte, är kokainproducenter helt beroende av symbolens prestige i den undre världen.

Spårbarhet inom de kriminella nätverken

En annan viktig anledning till stämplingen är intern spårbarhet. Inom de kriminella nätverken, där kokainet transporteras från Sydamerikas djungler till Europas eller Nordamerikas gator, är det viktigt att kunna följa varans väg. Loggor blir ett verktyg för att hålla reda på vilken producent, kartell eller transportör som är ansvarig för vilken sändning. Om en leverans beslagtas eller försvinner kan symbolen hjälpa nätverken att identifiera sårbarheter eller ansvariga individer.

Skydd mot förfälskning

På samma sätt som legitima företag kämpar mot förfälskningar,

En vanlig post-it lapp visar märkningen på kokainet. Men det är inte alltid innehållet stämmer.

har även kokainproducenter problem med kopior. När en viss symbol eller logga har blivit känd för hög kvalitet, finns det incitament för andra aktörer att försöka efterlikna den. Genom att ständigt variera logotyper och använda unika, ibland svårkopierade stämplor, försöker producenterna skydda sitt "varumärke" och sina intäkter. Vissa loggor används endast för en viss sändning, medan andra återkommer år efter år.

Maktdemonstration och status

Logotyperna fungerar också som statusmarkörer inom den organiserade brottsligheten. En exklusiv logga eller ett särskilt motiv kan signalera styrka, inflytande och tillgång till resurser. Vissa karteller har blivit kända för sina specifika symboler, och att äga eller distribuera kokain med dessa loggor kan höja statusen hos en mellanhand eller återförsäljare. I vissa fall har logotyperna till och med blivit så ikoniska att de tagit sig utanför den undre världen, exempelvis genom beslagtagna bilder i media.

Kulturella och estetiska aspekter

Loggor och symboler har också en estetisk och kulturell funktion. I vissa fall väljs motiv som har särskilda innebörder – exempelvis religiösa symboler, djur som representerar styrka eller list, eller internationellt kända varumärken som signalerar lyx och framgång. Dessa symboler förstärker berättelsen om produkten och dess ursprung, och kan bli en del av identiteten för hela nätverket bakom kokainet.

Kokaintillverkarna använder sig ofta av kända namn och varumärken för att marknadsföra sin produkt.

Effekter på myndigheter och bekämpning

För Polis- och Tullmyndigheter har logotypernas utbredning både fördelar och nackdelar. Å ena sidan underlättar det spårning av sändningar mellan olika beslag, något som kan ge viktig information om smugglarna och deras ruttor. Å andra sidan kan de snabbt förändras, vilket gör det svårt att skapa långvariga underrättelser. I vissa fall används loggor medvetet vilseledande, för att förvilla myndigheter och konkurrenter.

Modernisering och digitalisering

I takt med att den illegala narkotikamarknaden blir alltmer avancerad, förändras även logganvändningen. Digitala vattenstämplar i krypterad kommunikation, och QR-koder på förpackningar, har börjat förekomma. Även på darknet används symboler och "varumärken" för att särskilja olika leverantörer. Marknadens logik består, men uttrycken förändras.

Transportförpackning

Kokain kommer vanligtvis förpackade som hårt pressade block med en vikt omkring ett kilo. Formen på dessa block liknar en tegelsten. Därför används oftast det engelska ordet "brick" som slangord för ett kilo kokain. Inte sällan används i Sverige den försvenskade varianten "bricka". Kokainet omges nästan alltid av minst två lager förpackning men ofta av tre. Närmast pulvret finns ofta en tunn plastfilm eller cellofan. Därefter brukar det vara ytterligare ett lager med lite tjockare gummi. Ibland används ballonger som lager två. Avslutningsvis kommer det yttersta lagret som vanligtvis utgörs av brun packtejp eller silvertejp. Varianter förekommer naturligtvis men det ovan nämnda får anses vara det vanligaste.

På utsidan sätts ofta en logotyp som överensstämmer med den som finns instansad i pulvret. Denna logotyp kan vara i form av en tryckt klisterlapp, en påklitrastad papperslapp eller skriven med tusch/märkpena direkt på tejp. Ibland händer det att den utvändiga logotypen inte överensstämmer med den som är tryckt i pulvret. Vid dessa tillfällen kan man misstänka att det helt enkelt är "olycksfall i arbetet". Men det kan också vara så att avsändaren har tagit ett kokain av sämre kvalitet och vill marknadsföra det med en symbol som lovar bättre kvalitet.

Sammanfattning

I slutänden är stämplantet av kokain med olika loggor en komplex blandning av marknadsföring, kvalitetssäkring, spårbarhet, skydd mot förfälskning och maktdemonstration. Det är en spegling av hur även den allra mest förbjudna handeln ändå följer kapitalistiska och kulturella logiker. Symbolerna på kokainblocken blir därmed mer än bara märken – de är bärande delar av en osynlig, men mycket verklig marknadsekonomi där rykte, status och igenkänning är avgörande för framgång.

Det är samtidigt en påminnelse om den ständiga kampen mellan myndigheter och den organiserade brottsligheten, där varje logotyp både kan vara ett spår och en rökridda. I den gråzonen fortsätter spelet, där symboler på det vita pulvret sätter avtryck inte bara på gatan, utan i själva berättelsen om den globala handeln med kokain.

Lennart Karlsson

Symboler på ecstasy

– vad tablettens stämplar egentligen berättar

Pulserande neon och svettig eufori

Basen slår mot kroppen som ett metalliskt hjärtslag. Neonljuset reflekteras i svettpärlor på panna och armar. En dj blinkar mot folkmassan medan händerna snabbt byter små, färgglada tabletter – en grön delfin glider från hand till hand, ett rött hjärta försvinner i innerfickan på en student, en gul smiley möter munnen på någon som redan gungar i takt med musiken.

För många är symbolerna mer än bara dekorationer, de är biljetter till eufori, ikoner för gemenskap och en falsk känsla av trygghet. Men tryggheten är en illusion.

Ecstasy, eller MDMA, blev under 1990-talet ett kulturellt fenomen: nattliga rave, elektronisk musik och neonets glittrande värld. Idag berättar tablettens symboler inte bara om kemi, de bär historier om subkultur, status och livsfara.

Eftersom temat för detta nummer är stämplor, förpackningar och logotyper, är ecstasyns loggor ett fascinerande exempel på hur något så litet kan få enorm kulturell och ibland dödlig betydelse.

Jag har under min tid som gatulangningspolis under 2010-talet själv sett många av dessa symboler passera mina händer, dels som beslagtagna bevis, men också som spår av livsöden. Några av exemplen i den här texten är hämtade direkt ur den verkligheten. Tabletterna var aldrig bara tabletter; de var små budskap från en parallell kultur, fyllda av både drömmar och risker.

Från grå piller till underground-ikoner

En liten vit tablett ligger på ett skrivbord i Amsterdam, anonym, utan namn eller färg. Det här var ecstasy på 1980-talet, psykoaktivt men ansiktslöst. Ingen identitet, ingen historia. Sedan exploderade ravekulturen under 1990-talet. Neonljus, glittrande kläder, symboler som talade.

Tabletterna började spegla världen de dansade i.

En festival i Berlin 1995: ett gäng ungdomar sitter i ett hörn, skrattar och delar ut små piller med enkla stämplor, en delfin, ett hjärta, en stjärna. Snart blir de kult. De talar om ursprung, tillverkare och den stämning som väntar.

Under 2000-talet blev tabletterna nästan som modekollektioner: Mitsubishi-loggor, Rolexkronor, Playboykaniner, smileys och seriefigurer. För samlare blev tabletterna som Pokémonkort: "Har du sett de nya blåa Smurfarna från Nederländerna?"

Färgen, formen och loggan kunde avgöra om ett piller var "hett" eller "ute". På svenska gator under 90- och 2000-talet kostade en tablett ofta 150–250 kronor, ibland mer, för de mest omtalade symbolerna. Idag är priset splittrat, darknet säljer från runt 100 kronor styck, medan de på klubbar kan gå för 200–400 kronor beroende på rykte och styrka.

I ett trångt tält på en festival i landet håller en tonåring upp en grön delfin mellan fingrarna och viskar: "Det här är det starkaste jag sett i år." Runtomkring nickar andra, skrattar och viskar hemligheter. Ingen vet egentligen vad tablettens innehåller, men ryktet sprids snabbare än musiken.

Symboler som ljuger – eufori och fara

En klubb någonstans i Sverige: ljudet är öronbedövande, blinkande ljus skapar skuggor i ögonen. En gul Teslatablett tas upp och visas stolt. "Den här är sjuk," säger någon. Symbolen blir en garanti, men bara i fantasin. Tablettens yttre säger säljan något om innehållet.

Supermantabletterna i Storbritannien 2013 såg ut som MDMA, men innehöll den farliga substansen PMMA. Flera unga dog efter att ha tagit vad de trodde var ett "kändispiller". I Sverige har samma mönster syns. Ett exempel är de rosa "Domino"-tabletterna som dök upp i

En färgglad symbol kan bli den sista någon ser.

Västsverige för några år sedan, marknadsförda som milda MDMA-piller men i själva verket fyllda med starka syntetiska varianter. Flera ungdomar fick vårdas akut för förgiftning och kraftig överhettning.

Samma logga, olika kemisk sammansättning. Pillret kan vara svagare, starkare eller inte ens innehålla MDMA. En "vanlig" dos ligger ofta på 70–125 mg, men tabletter med över 200 mg är inte ovanliga, något som både hjärta och psyke sällan klarar.

Falsk trygghet och rusets dubbelnatur – festivalens lockelse

En varm sommarnatt, svetten rinner, musikens bas pulserar i varje fiber. En delfin tas, en smiley försvinner, en Rolex-krona glimrar i neonskenet. Ruset känns varmt och kärleksfullt: eufori, energi, empati, närhet. Men när dosen blir för hög och luften för tjock förvandlas glädjen till risk, uttorkning, muskelsvärk, hjärtklappning, kramp och kollaps.

På nätforum diskuteras loggor som sneakers: "De nya blåa Mercedes är inte lika bra som de rosa från förra året." I verkligheten kan båda pillerna ha helt olika innehåll. Ibland dyker de upp i en stad som om de vore på turné, sociala medier exploderar, ryktet sprids, ungdomar jagar symbolen som en digital trofé. På många sätt handlar marknaden inte ens om styrka, utan om rykte, om vad folk tror är starkt. Det är tron som driver efterfrågan, inte sanningen.

Marknaden som ett illegalt modehus, design, rykte och kopior

På festivaler runt om i landet syns samma rosa smiley-piller cirkulera. Två personer tar samma logga, den ena känner eufori, den andra får hjärtklappning. En symbol, två verkligheter. Bakom de lekfulla stämplarna finns en cynisk marknad. Designen är strategi: att sticka ut, skapa rykte, väcka förtroende. Tillverkare kopierar varandras populära loggor, ofta med andra ingredienser och farligare blandningar. Precis som förfälskade märkesväskor vet du aldrig vad du faktiskt får.

Polisen kartlägger trender, bilder, databaser och varningar

På ett kontor hos polisen i Stockholm lyser rader av bilder på beslagtagna tabletter mot datorskärmarna. Färg, symbol och form registreras och jämförs.

Designen är strategi: att sticka ut, skapa rykte, väcka förtroende.

Här spelar **EMCDDA** (Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk), en central roll. Det är EU:s gemensamma underrättelse- och analysorgan som samlar in information från hela Europa, varnar för nya substanser och identifierar särskilt farliga batcher innan de hunnit spridas. Deras rapporter ligger ofta till grund för svenska varningar och polisens insatser mot nya loggor som dyker upp på marknaden.

I Sverige har vissa symboler kopplats till smuggelrutter från Nederländerna och Belgien. Kollegor beskriver hur de ibland "jagar bilder" på sociala medier redan innan tabletterna når staden. En ny logga kan betyda att en farlig batch är på väg, att en nattklubb eller festival snart kan stå i centrum för en livsfarlig rusvåg.

Social status i en liten tablett, limited edition eller livsfara

Rätt logga ger status på rave och klubb. Den visuella attraktionskraften blir en del av själva rusupplevelsen. Men jakten på "det rätta pillret" driver riskbeteende, loggan står sällan för kvalitet. Bilder på nya symboler sprids som limited edition-sneakers. Unga diskuterar färg och form, inte innehåll. Rykten går snabbare än verkligheten. Och i den världen där ordet "stark" sprids som valuta, blir perceptionen ofta viktigare än fakta.

När ytan blir berättelsen – illusionen bakom symbolerna

En ung festivalbesökare visar stolt upp en rosa smiley. Ingen ser innehållet. Färger och figurer berättar en kodad historia, men aldrig hela sanningen. Myndigheternas varningar om vita, anonyma tabletter väcker sällan intresse, medan de färgglada, trendiga symbolerna blir begärliga, trots att just de ofta är farligast. Ecstasysymboler är mer än en gimmick. De speglar en subkultur som blandar musik, mode, risk och myt. Trender sprids blixtsnabbt digitalt, och det förbjudna får färg och form.

För svensk polis handlar arbetet inte bara om beslag och analyser, utan om att förstå kulturen. Att känna till vilken logga som plötsligt exploderar i sociala medier kan ge ett avgörande försprång när en farlig batch är på väg. Att tolka symbolerna garanterar inte sanningen om innehållet, men det är en pusselbit i att förstå marknaden, och att skydda liv.

Ecstasyns stämplor lockar med lekfull design, men bär på en mörkare berättelse, där skönhet kan dölja dödlig fara. Det är ett språk vi måste kunna översätta, innan ännu en färgglad symbol blir den sista någon ser.

Alexander Masson

Förpackningar för olagliga AAS-preparat och narkotikaklassade läkemedel

På den illegala drogmarknaden är medicinska preparat ofta snarlika eller identiska med läkemedelsindustrins produkter, till skillnad från illegal narkotika där utseende, märkning och förpackningar varierar beroende på tillverkningsställe.

Anabola steroider och andra klassade dopningsmedel är ursprungligen läkemedel, men har använts i andra syften i årtionden. De AAS-preparat som såldes på den illegala marknaden fram till början av 2000-talet var så gott som alltid tillverkade av läkemedelsindustrin. Men den medicinska användningen av anabola steroider har därefter successivt minskat, medan efterfrågan på den svarta marknaden ökat. Den illegala AAS-tillverkningen har därför vuxit och blivit alltmer etablerad och svarar numera för nästan hela utbudet.

Tillverkningen är relativt enkel och man brukar hellre tala om beredning/bearbetning av preparaten, vilket vi beskriver vid olika tillfällen i SNPF-tidningen. Beredningen sker oftast i en vanlig lägenhet eller annan lokal och ju lägre krav man ställer på den kliniska renligheten desto enklare blir beredningsprocessen.

De färdiga preparaten i form av injektionsvätskor och tabletter förpackas i ampuller, påsar, burkar eller askar. De förses med etiketter av egen design och med påhittade eller plagierade namn på laboratorier, men de är likväl snarlika industrins produkter. Tillverkarna gör ingen hemlighet av att AAS-preparaten är tillverkade i laboratorier utanför läkemedelsindustrin, men man är alltid mån om att framhålla att deras produkter är kvalitetssäkrade och håller högsta kvalitet, trots att verkligheten kan vara en annan.

Felmärkta mediciner kan orsaka stor skada

Narkotikaklassade läkemedel, som sedan länge tillhör de vanligaste preparaten på den illegala drogmarknaden, är ofta lega-

la mediciner, men kommer ibland också från illegala laboratorier. Går det att se skillnad på legala och illegala piller och kapslar? Nej, vanligtvis inte. Den absoluta majoriteten av illegalt tillverkade läkemedel ser ut som originalen, både när det gäller preparaten och förpackningarna. Oftast är den aktiva substansen i tabletter och kapslar överensstämmande med den som anges på förpackning, men inte alltid. Här följer ett par exempel.

Burkar med OxyContin innehöll metonitazen

I slutet av 2023 upptäckte tullen i Karlskrona 31 burkar OxyContin 80 mg gömda i en polskregistrerad taxibil. Såväl burkarna som tabletterna, som låg i burkarna, såg ut att vara äkta vara, men tabletterna, som alltså såg exakt likadana ut som OxyContin 80 mg, innehöll den livsfarliga opioiden metonitazen.

Falsa Rivotril från Ungern

I april 2021 gjorde ungersk polis tillslag mot en adress där illegal tabletttillverkning ägde rum. I ett smutsigt laboratorium anträffades en kemist som framställde läkemedelssubstansen klonazepam, en bensodiazepin som är mycket vanlig i missbrukarsammanhang. Substansen användes i det ungerska labbet för att tillverka tabletter som var identiska kopior av läkemedlet Rivotril, både innehållsmässigt och till utseendet. Rivotriltabletterna packades i burkar med 100 tabletter i varje och försågs med etiketter som var identiska med Roches egna. Tabletterna smugglades till olika länder och inte minst till Sverige, Norge och Finland.

Egenhändigt designade etiketter som pryder AAS-vialer.

Ofta ingår Pharma eller Laboratories i tillverkarnamnet på de illegala ASS-produkterna. Namnen, som i det här fallet Spectrum Pharma, är i regel plagierade från existerande internationella företag.

De falska tabletterna var för blotta ögat omöjliga att skilja från äkta OxyContinpiller.

Gunnar Hermansson

Cannabisvärldens estetik

Cannabis har ända sedan 60-talets Flower Power-era varit omgiven av en speciell estetik. Ofta förknippat med olika musikstilar eller andra populärkulturella företeelser. Under de senaste tio åren har cannabisindustrin kopplat sig allt tydligare till rapmusik- och "gangsterscenen". I takt med att fler cannabisprodukter kommer ut på marknaden hårdnar konkurrensen och marknadsföringen blir allt aggressivare.

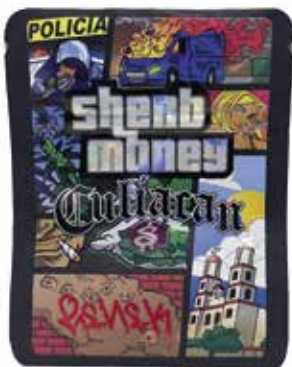
Från reggae och rap till lyx

På 70- och 80-talet användes ofta reggaen som inspiration till cannabisreklam. Färgpaletten dominerades av gröna och jordnära toner, men även starka färger som gul, röd och svart – färger som ofta associeras med rastafarirörelsen och dess koppling till cannabiskulturen. Grafiska symboler som cannabisbladet, reggae-inspirerade illustrationer och psykedeliska mönster återfanns på allt från kläder och affischer till förpackningar. Ofta fanns en lekfullhet och ett slags "anti-etablissemangkänsla" i designen, där ironi och självdistans blandades med politiska budskap.

På senare år har kommersialiseringen lett till att cannabisestetiken även tagit intryck av modern design och lyxsegmentet. Märken satsar på rena linjer, minimalistiska logotyper och exklusiva förpackningar, särskilt i länder där cannabis legaliserats. Det är inte ovanligt att hitta produkter som skulle platsa lika väl på en trendig livsstilsbutik som i en traditionell "headshop". Denna utveckling visar tydligt hur cannabisvärldens estetik hela tiden förändras och anpassar sig efter nya målgrupper och marknader.

Påsarna är viktiga

En tydlig trend inom cannabisvärldens förpackningsdesign är användningen av påsar med tryckta loggor, ofta framtagna för att förstärka varumärkesidentiteten. Dessa påsar är vanligtvis gjor-

Cannabisindustrin kopplar sig till "gangsterscenen" i det här fallet med grafik kopplat till det populära spelet GTA (Grand Theft Auto).

Vem som helst kan köpa etiketter för att märka hemgjorda vapors.

Haschkakor märks ofta med namnet på vilken typ av cannabisblomma som haschet kommer ifrån.

da av tåligt material och pryds av stilrena, ibland humoristiska eller färgstarka logotyper som lätt känns igen av konsumenterna. Det har blivit lika viktigt att synas med rätt förpackning som med själva produkten – man vill ju sticka ut i mängden och signalera kvalitet, exklusivitet eller kanske bara en avslappnad attityd.

Men kan man alltid lita på innehållet i påsen? Nej, självklart inte. Eftersom påsarna säljs på nätet kan vem som helst köpa dem och i princip stoppa i vad som helst. Allting går att sälja med mördande reklam.

Märkning av haschkakor

De stora haschproducerande nätverken märker sina haschkakor och haschförpackningar med tydlig inspiration från kokainvärlden. Sannolikt i samma syfte. Men då det är betydligt svårare att prägla i hasch än i kokain stannar oftast märkningen av haschet med en symbol eller en bild på en papperslapp/-etikett som klistras utanpå haschkakan. Dessa etiketter kan vara allt ifrån en enkel bild/logga till att innehålla text med information om vilken "strain" (typ av blomma) som haschet producerats ifrån.

Ätbar cannabis och oljor kan vara vad som helst

Utbudet av ätbar cannabis har exploderat. Numera förekommer allt ifrån godis till kakor och chips. Men bara för att förpackningen ser snygg och proffsig ut så innebär det inte att innehållet är det. Långt ifrån. Förpackningarna köps enkelt på nätet av alla som önskar starta en egen liten verksamhet. Samma sak med oljor som vejpas. Hylsor, förpackningar och etiketter är lätta att beställa. Sedan fylls dessa med varierande innehåll. Utsidan ser proffsig ut medan innehållet oftast är långt därifrån.

Lennart Karlsson

DEA-konferens i countrys hemstad

Under våren dök en spännande inbjudan upp i vår inkorg. Drug Enforcement Administration bjöd in till sin årliga International Drug Enforcement Conference, IDEC. Här kommer en kortare reseberättelse från konferensen.

Nashville, Tennessee samlade 130 länder

Detta år hade DEA valt att för första gången på över två decennier lägga konferensen i USA igen, närmare bestämt i Nashville, Tennessee. I denna mytomspunna stad skulle världens brottsbekämpande myndigheter samlas för att dela erfarenheter och lyssna in det senaste inom narkotikavärlden.

Konferensen var den 39:e i raden och varade i dagarna tre, 26–28 augusti. Årets IDEC hade temat: *Global Unity for a Safer Future: Strengthening Alliances Against Transnational Crime*. Deltagare från över 130 av världens länder var inbjudna för att mötas och dela erfarenheter.

Stekande hetta tillsammans med övriga nordbor

Efter en lång flygresä landade vi till slut i Nashville och klev ut i den stekande hettan. Vi mötte upp DEA:s Country Attaché i Köpenhamn och åkte till hotellet. Väl på plats var det dags för registrering och en kort "Meet & Greet" där vi tillsammans med övriga deltagare minglade runt bland de många utställarna som också fanns på plats för konferensen.

Efter det lilla eventet gav vi oss ut på stan i Nashville för att äta middag tillsammans med de övriga nordiska deltagarna från dansk, finsk, norsk och isländsk polis. Till tonerna av ett

liveband avnjöt vi gigantiska burgare och tog in atmosfären i den coola staden.

Nashville, en stor liten stad

Med sina ca 700 000 invånare är Nashville en ganska liten stad med amerikanska mått mätt, där allt ibland kan kännas stort och överväldigande. Stadens centrum är väldigt koncentrerat kring en gata som heter Broadway, icke att förväxla med sin namne i New York.

Broadway är den stora gatan där allting händer. Här avlöser barerna och restaurangerna varandra och tävlar om uppmärksamheten. Alla serverar burgare och kycklingvingar, alla har ett eller flera liveband som spelar i princip oavbrutet från tidig förmiddag till sen natt. I folkvimlet ser man mängder av cowboyboots och cowboyhattar i alla färger och former.

Fokus på kartellerna

IDEC startade upp dagen efter, med en diger agenda. Föreläsningarna i storforum avlöstes av workshops i mindre format där det fanns större utrymme för interaktion. Konferensen inleddes av Bill Lee som är guvernör i Tennessee. Han pratade om de stora satsningar som staten gjort på sista tiden inom område brottsbekämpning.

Det stora dragplåstret på agendan var the Attorney General Pam Bondi som berättade om USA:s kamp mot kartellerna och deras spridning världen över. Hon pratade om USA:s kamp mot narkotikasmugglingen och att deras största fokus ligger på de sydamerikanska kartellerna och deras verksamhet med kar-

IDEC är en årlig konferens för särskilt inbjudna deltagare.

I Nashville finns gott om bra matställen för kvällens middagar.

telledarna som USA:s huvudobjekt. Hon följdes upp av DEA:s Administrator, Terence Cole. Han fortsatte på samma tema och liknade kartellerna med terroristorganisationer som försvagar utländska regimer. Han avslutade sitt anförande med att säga att DEA nu är tillbaka i fullt operativt mode.

De olika föreläsningarna avlöste varandra och i fikapauserna serverades det självklart donuts i olika smaker och former. Pauserna var som vanligt de bästa stunderna för att söka nya kontakter och få inspiration från andra delar av världen.

Utrymme för europeisk samverkan

Årets IDEC bjöd också på en värdefull stund tillsammans med de andra europeiska länderna. I ett ganska litet forum, under avslappnande former med fritt spelrum att prata, delade vi i de europeiska länderna en kort lägesbild om narkotikasituationen i våra länder. Detta gav mersmak och tanken lyftes fram om en

Barer och restauranger tävlar om uppmärksamheten.

Artikelförfattaren, Therese, på konferensen tillsammans med Fredrik.

europeisk IDEC. Det var väldigt intressant att diskutera läget i våra grannländer i Europa, skillnader och likheter.

Läget i Colombia

Dag två kom Oscar Naranjo, f.d. vice president i Colombia. Han berättade känslösamt om Colombias situation och de svårigheter landet har med att stävja kokainproduktionen och därmed tillgången för resten av världen. Han pratade om hur kommunikationsvägarna utvecklats de senaste åren och vikten att vi alla delar med oss av vad vi vet och kan. I kampen mot drogerna finns en gemenskap att värna om. I ljuset av världsläget idag är det viktigt att vi sprider hopp till de som växer upp.

Syntetiska droger i fokus

Förra årets IDEC hade ett stort fokus på den maritima smugglingen och kokainet. I år handlade det i stor utsträckning om de syntetiska drogerna och deras framfart. För USA är det ett enormt problem där människor dagligen dör, främst av fentanyl. Många av föreläsningarna och workshopparna på konferensen handlade om hur syntetiska droger framställs, vart och hur de sprids. Prekursorer är ett område där USA arbetar hårt med att få grepp om var de kommer från och hur det bättre kan regleras.

USA:s och DEA:s starkaste budskap är att deras huvudfokus och mål är att slå ut de sydamerikanska kartellerna. Det genomsytrade alla framträdanden under konferensen.

Dagarna på IDEC var givande och Nashville bjöd på en otroligt häftig upplevelse som vi sent kommer glömma! Och självklart inhandlades de obligatoriska cowboybootsen.

Therese Winther
Tullverket

Smugglade i kylväska

– inte så kyligt som de trodde

Smugglare försöker hela tiden att hitta nya metoder att smuggla in narkotika och doping. Variationen av täcklaster och föremål i vilka smugglarna försöker dölja sitt smuggelgods är stort. Men tullens vaktsamma öga lurar man inte så lätt.

Bakgrunden – en ung kvinna i Skåne

Heidi, en ung kvinna i Skåne, levde ett liv präglad av missbruk och skulder. Hon studerade på folkhögskola för att få gymnasiebehörighet. Kronofogdens register visade på betalningsanmärkningar och skulder som växte månad för månad.

Kanske var det denna sårbarhet som gjorde henne intressant för kriminella aktörer. Heidi hade en brokig bakgrund med en del ringa narkotikabrott samt narkotikabrott. Men det fanns egentligen inget som antydde att hon skulle bli en kugge i en internationell narkotikakedja. Ändå var det just det som hände.

Paketen från Nederländerna

När Tullverket i början av året genomförde kontroller av postförsändelser väckte två paket deras misstänksamhet. Båda var adresserade till Heidi i Skåne. Först såg försändelserna ut att vara oskyldiga, kylväskor förpackade i vanliga kartonger. Misstänksamheten som tullinspektörerna kände gjorde att en fördjupad kontroll genomfördes och när kylväskorna öppnades fann man stora mängder vitt pulver noggrant förseglat i vakuumpörpackningar. Snabbtester visade att det rörde sig om amfetamin, omkring 15 kilo per kylväska. Totalt innehöll de två paketen cirka 30 kilo amfetamin – en synnerligen stor narkotikamängd.

För tullinspektörerna stod det snabbt klart att Heidi knappast själv hade organiserat en sådan transport. Hon hade ingen bakgrund som smugglare, inga kända kopplingar till internationella nätverk och framför allt ingen ekonomi att köpa in ett sådant stort parti.

Paketet från Nederländerna innehöll en kylväska.

Misstanke ledde till fördjupad kontroll.

Beslutet om kontrollerad leverans

Åklagaren och Tullverket beslutade om att en kontrollerad leverans skulle genomföras – en metod som används för att försöka identifiera mottagarens uppdragsgivare och kartlägga nätverket. Paketet transporterades vidare, nu under myndigheternas övervakning.

Budbilen kördes fram till Heidis bostadsadress och chauffören ringde på, men ingen öppnade. När man ringde upp Heidi svarade hon att hon inte var hemma och således inte kunde ta emot paketet. Hon frågade om paketet kunde ställas utanför huset och när man förklarade att det inte var möjligt kom man gemensamt överens om att försändelserna skulle köras till ett utlämningsombud.

Det såg först ut som att planen fungerade, Heidi dök upp hos ombudet, men när hon lämnade utan att hämta paketet tog åklagaren beslutet att hon skulle gripas. Gripandet gick lugnt till. Tullverket knackade på bostaden där Heidi befann sig tillsammans med familjen. Hon gjorde inget motstånd. Däremot uppstod stor oro hos föräldrarna, som inte visste vad som pågick. De såg sin dotter föras bort av uniformerad personal, misstänkt för inblandning i något de inte kunde föreställa sig vidden av.

De mystiska männen och besöken efteråt

Samma dag som leveransförsöket genomfördes noterade både Tullverket och familjen att tre unga män rörde sig runt huset. De satt först på grannens mur och stirrade in i huset, gick sedan fram och tillbaka, stannade upp i närheten av tomtgränsen på ett sätt som stack ut. Föräldrarna hade övervakningskameror runt fastigheten och sparade ner materialet som senare överlämnades till Tullverket.

Vid två olika tillfällen dök okända män upp vid familjens bostad. Vid första tillfället var ingen hemma, men Heidis mamma såg via kamerorna hur en man gick runt huset och kände på dörrarna. Hon ringde polisen, men när de kom var mannen borta.

Vid det andra tillfället var familjen hemma. När pappan gick ut för att rasta hunden stod en okänd man plötsligt utanför dörren. Han höll upp en telefon. I luren hördes en manlig röst som presenterade sig som ”Simon” och frågade efter Heidi. När pappan svarade att Heidi grips och häktats avfärdade Simon påståendet. Han sa att han hade ringt till häktet, men inte fått någon information och nu ville han veta vad som hänt med Heidi.

Adobe Stock

Faktaruta

- 2022** tog Tullverket 547 kilo amfetamin i beslag
- 2023** togs 1 161 kilo amfetamin i beslag
- 2024** togs 780 kilo amfetamin i beslag
- 2024** togs dock även 75 liter amfetaminolja som omräknat blir ungefär 240 kilo färdigt amfetamin. När man räknar in amfetaminoljan är det nästan i nivå med rekordbeslagen av amfetamin 2023. Den stora mängden beslagtagna amfetaminolja indikerar att det finns amfetaminfabriker i Sverige uppger Tullverket.
- 2025** fortsätter stora amfetaminbeslag att göras. Bland annat ett enskilt rekordbeslag på 351 kilo.

Uppdragsgivarens namn dyker upp

Heidi började tidigt i utredningen berätta om hur allt gått till. Hon nämnde en man vid namn Mustafa. Det var han som kontaktat henne om paketet och sagt att de var på väg till henne. Enligt Heidi hade hon först tvekat, sagt att hon inte kunde ta emot något. Mustafa hade då blivit stressad. Han var pressad av andra, förklarade han, och behövde hennes hjälp. Heidi gav detaljerad information om Mustafa, tillräckligt för att utredarna skulle kunna identifiera honom.

”

Chattarna innehöll uppgifter som gjorde det mycket svårt för de båda att förneka att de haft kontakt och att de båda vetat vad som pågick.

Samtidigt avslöjade telefonundersökningar att Heidi inte hade varit helt ovetande. Tvärtom visade meddelanden att hon själv sökt uppdrag för att tjäna pengar. Att det handlade om något olagligt hade hon enligt telefonundersökningen förstått från början. Men det var först efter att paketet skickats som hon började tveka. Utredningen fann att Heidi tidigare tagit emot ett paket på 20 kilo från Nederländerna. Det ville hon inte kännas vid.

Tullverket gick vidare mot Mustafa som greps och en husrannsakan genomfördes i hans bostad. I ett av rummen fann man en telefon som tydligt tillhörde honom. I telefonen fanns meddelanden där Heidis adress och nummer figurerade.

Det mest besvärande för de båda misstänkta var chattkonversationer mellan dem. Chattarna innehöll uppgifter som gjorde det mycket svårt för de båda att förneka att de haft kontakt och att de båda vetat vad som pågick.

En oväntad konsekvens – hoten på häktet

Heidi och Mustafa placerades på samma häkte. I efterhand skulle det visa sig vara

olyckligt. Mustafa började snart påverka Heidi genom hot. Han använde sig av andra intagna för att föra fram budskapet.

En man som bodde under Heidi på häktet förmedlade hot via avloppssystemet. Genom rören kunde de ropa och kommunicera. Heidi fick information om att budskapet kom från Mustafa: hon måste ta tillbaka allt hon sagt i förhör, annars skulle hon våldtas och få allvarliga problem.

När utredarna fick kännedom om detta reagerade de starkt. För Tullverket blev fallet en utmaning. De var vana vid smugglingsärenden, men inte vid parallella brott som övergrepp i rättssak. Att hantera en målsägande som hotats var nytt för deras system. De fick improvisera, samarbeta med åklagare och kriminalvården för att samla in tillräcklig bevisning.

”

För Tullverket och åklagaren blev ärendet en lärdom i hur komplexa smugglingsärenden kan vara, inte minst när de involverar unga människor i utsatt situation.

Vittnesmålen om hoten

Den man som förmedlat hoten uppgav i förhör att han kände sig obehvä. Han var rädd för Mustafa och ville inte att hans namn skulle komma ut. Han gick med på att berätta initialt, men i tingsrätten ändrade han sig och sa att han inte mindes något.

Heidis samsittare, en annan kvinna, bekräftade däremot händelsen. Hon hade själv hört hotet genom avloppet och kunde berätta i detalj hur det gick till. Kriminalvården rapporterade också att Mustafa vid flera tillfällen kommunicerat otillåtet med andra på rastgården. Fyra gånger hade personal tvingats avbryta hans promenad på grund av otillåten kommunikation.

Rättegången och domen

I rätten prövades först Heidis roll. Tingsrätten konstaterade att hon hela tiden

I kylväskan anträffades vakuumpförpackningar med pulver.

Varje paket innehöll cirka 15 kilo amfetamin.

måste ha förstått att det rört sig om narkotika. Hon hade kanske inte haft insyn i vilken mängd, men hon måste ha förstått att det fanns en överhängande risk för grovt brott. Att hon ändå agerat innebar att hon haft likgiltighetsuppsåt. Straffvärdet bedömdes motsvara fem år och sex månaders fängelse, men eftersom hon lämnat uppgifter av väsentlig betydelse – informationen om Mustafa – sänktes straffet med ett år och sex månader. Heidi dömdes till fyra års fängelse för grov narkotikasmuggling.

Mustafa dömdes för synnerligen grov narkotikasmuggling och för övergrepp i rättssak. Hans roll bedömdes som ledande och straffet blev sex år och nio månader.

När domen föll stod det klart att både Heidi och Mustafa skulle tillbringa flera år i fängelse. Heidi, som från början tänkt sig ett snabbt sätt att tjäna pengar, fann sig i stället dömd för grov narkotikasmuggling. Mustafa, som organiserat upplägget, fick en ännu strängare dom för sin roll som uppdragsgivare.

För Tullverket och åklagaren blev ärendet en lärdom i hur komplexa smugglingsärenden kan vara, inte minst när de involverar unga människor i utsatt situation. För Heidi och hennes familj blev det en tragedi som kommer att påverka dem under lång tid framåt.

Jessica Thasi

Enprocentmiljön i omvandling

Artikeln är en kort sammanfattning av Acta Publicas rapport kring enprocentmiljön som visar att mc-miljön både i Sverige och i de övriga nordiska länderna befinner sig i ett omvälvande skede. Detta beror både på interna slitningar inom de sedan länge etablerade klubbarna, men även på försök till expansion och nyetablering av mindre klubbar. Researchbolaget Acta Publicas rapporterar kring enprocentmiljön som utkommer varje kvartal finns tillgängliga på företagets hemsida: <https://actapublica.se>.

Vad är enprocentmiljön?

Begreppet enprocentmiljön har sitt ursprung i den amerikanska mc-kulturen. Uttrycket uppstod efter ett uttalande av det amerikanska motorcykelförbundet som menade att 99 procent av motorcyklisterna är laglydiga, och endast 1 procent utgör ett problem för samhället. Uttrycket anammades av de klubbar som ville stå utanför samhällets lagar och regler och används av samtliga klubbar i miljön. Enprocentmiljön ska inte ses som enstaka gäng utan som ett eget ekosystem, en parallell maktstruktur med egna regler skilda från de som gäller i övriga samhället.

Miljön är i ständig rörelse och även om nya klubbar uppstår och vissa försvinner består den i huvudsak av de sedan länge etablerade klubbarna med Hells Angels MC, Bandidos MC, Outlaws MC och Comanches MC i förgrunden och vissa andra klubbar i bakgrunden. Hells Angels och Bandidos är alltjämt de båda dominerande mc-gängerna i Sverige. De bedöms bestå av omkring 740 individer som är relativt jämnt fördelade mellan de båda grupperingarna.

Nuläge med våld, konflikter och nya aktörer

Under det senaste kvartalet sköts en fullvärdig Bandidosmedlem till döds och en byggnad inne på HA-gårdens område utanför Göteborg brändes ned till grunden i en trolig anlagd brand. Under räddnings- och släckningsarbetet på HA-gården anträffades en odetonerad sprängladdning. Det är oklart varför byggnaden sattes i brand eller vem som utförde dådet. Enligt uppgift finns det en pågående konflikt mellan Hells Angels och ett annat kriminellt nätverk i Göteborgsområdet. Eventuellt lever även en äldre konflikt mellan Hells Angels och ett Stockholmsnätverk som kan leda till nya våldsdåd. I trestadsområdet, Uddevalla – Trollhättan – Vänersborg, pågår en konflikt mellan Bandidos och Brödraskapet Wolfpack som enligt rapporten rör utpressningsverksamhet. Det finns även en äldre och eventuellt pågående konflikt mellan Bandidos och Foxtrotnätverket.

Parallellt med att våldet lever, och i viss mån har eskalerat, pågår försök från Barbarian Clan MC att etablera sig i Sverige. De består bland annat av tidigare medlemmar ur det nedlagda Saturdarah MC. Det finns även uppgifter om att medlemmar ur andra mc-klubbar som Bandidos anslutit sig till Barbarian Clan

MC. Samtidigt fortsätter Comanches MC sin expansion medan Outlaws MC verkar förlora fäste och plågas av medlemstapp. De har stängt ned en av sina chapters och är som organisation oerhört försvagat. Möjligen ingår det i en strategi för att undvika konflikter med starkare aktörer i Sverige.

Ett system i rörelse

I rapporten framträder bilden av en miljö i rörelse. Där mc-klubbarna tidigare uppfattades som stabila, relativt förutsägbara aktörer tycks de nu vara i omvandling. Det beskrivs som ett paradigmskifte där gamla allianser bryts upp och nya bildas samtidigt som samverkan med andra nätverk och aktörer ökar. Detta syns bland annat i samverkan mellan mc-klubbar och mer löst organiserade nätverk i storstäderna med samarbeten kring logistik och distribution. Mc-klubbarna står för struktur och disciplin medan nätverken erbjuder tillgång till gatunivå och yngre personer.

Rapporten pekar också på tilltagande interna slitningar. Flera klubbar brottas med generationsskiften där äldre medlemmar vill hålla fast vid traditionen medan yngre vill anpassa sig till en ny logik. I vissa fall har det lett till utträden, avhopp och andra interna åtgärder.

Om man lyfter blicken utanför Sverige, till övriga nordiska länder och resten av Europa, finns faktorer som påverkar enprocentmiljön i respektive land och som i framtiden kan få påverkan på miljön även här i Sverige. I Danmark pågår en rättsprocess med mål att förbjuda Bandidos MC. Åklagarsidan hävdar att det inte är en klubb för motorcykelintresserade utan en organisation där kriminalitet, våld och hot utgör själva kärnan. Om detta lyckas kan liknande rättsprocesser drivas mot andra mc-gäng. Om förbudet blir verklighet finns risk för att danska medlemmar i Bandidos söker transfer till svenska klubbar. Danska kommuner använder sig även i stor utsträckning av juridiska och administrativa strategier för att förhindra lokala etableringar av mc-gäng.

I Finland upplöstes ett kriminellt mc-gäng av domstol, den nya klubb som bildades under nytt namn upplöstes även den efter domstolsbeslut. Holland har sedan tidigare ett förbud mot kriminella mc-gäng, bland annat Hells Angels MC, Bandidos MC och No Surrender MC. Förbudet ledde inte till minskad kriminalitet utan till att samverkan med externa kriminella aktörer fördjupades och att nya kriminella klubbar uppstod. Vad gäller Bandidos MC så är den nationella organisationen förbjuden. Det innefattar inte lokala avdelningar, vilket innebär att det är möjligt att starta upp nya klubbar så länge de är juridiskt obundna enheter.

Avslutningsvis trycker rapporten på att det är strukturen, varumärket och lojaliteten som är nyckeln till att mc-gängerna består över tid när andra kriminella nätverk kommit och gått. Detta behöver beaktas när de kriminella enprocentklubbarna ska bekämpas.

B. E.

Röd flagg

En alert polispatrull, en hästtransport från polisen, en stoppspade, en flaggvakt och väskor med narkotika. Tillsammans berättar de historien om en narkotikalangare med skrämmande låga priser på sin narkotika.

Profilering eller PBI?

En polisbil patrullerar i Sollentuna norr om Stockholm. Poliserna reagerar på en avvikelse i normalbilden. I det här fallet en svensk man som kör på en okänd gata i en Volvo. Mannen kör långsamt och verkar leta efter något. När poliserna möter bilen uppfattar de att mannen tittar bort. De får en känsla om att något inte stämmer. Tidigare kallades detta för profilering. Men då detta begrepp numera tycks vara väldigt värdeladdat så har Polismyndigheten beslutat att det ska kallas PBI eller polisär beteendeidentifiering. Same same but different.

Vad är det då som var avvikande i det här fallet? Det var flera små detaljer. För det första så domineras detta område av personer med utomnordiskt ursprung. För det andra är Volvobilar ovanliga i området. För det tredje så kör de flesta snabbt igenom området. Men det viktigaste av allt. Bilister brukar inte hastigt titta åt andra hållet när polisen passerar. Allt detta sammantaget gör att poliserna bestämmer sig för att stoppa och kontrollera bilen.

Fram med spaden

Poliserna vänder om och kör i kapp Volvon som vid det här laget har ökat farten och kommit ut på en lite större genomfartsväg som leder upp på E4:an. När poliserna kommer i kapp bilen ser de hur bilen börjar vingla fram och tillbaka. Föraren verkar ha fullt sjå med att plocka med något inne i bilen. Ytterligare ett tecken på att något inte står rätt till.

Poliserna avvaktar en stund med att göra sitt stoppförsök, men när bilen svänger upp på E4 väljer poliserna att slå på sin stoppanordning. Ingen reaktion från föraren som fortsätter upp på motorvägen söderut i riktning mot Stockholm. Ska det bli en biljakt? Föraren gasar på med poliserna hack i häl. När man närmar sig Järva krog har föraren av den flyende bilen fått upp hastigheten rejält. Vad han inte har räknat med är att det längre fram i trafiken finns en hästtransport från polisryt-

Det misstänkta fordonet genomsöks.

teriet. Polisryttarna har sett vad som pågår i backspeglarna på sin transport. Då deras bil saknar stoppanordning ser de ingen annan möjlighet än att använda sin stoppspade.

Om det är åsynen av spaden, eller den förskräckliga tanken på att i nästa läge bli prejad och översprungen av ett hästekipage, som får mannen att stanna framgår inte. Men stopp blir det i alla fall.

Jobbar som flaggvakt

Ytterligare en förklaring till att stoppspaden kanske gjorde susen är att mannen i bilen eventuellt kunde relatera till den rent yrkesmässigt. Det framgår nämligen vid en första kontakt att mannen arbetar som flaggvakt. Han är snabb att visa sina arbetskläder och sina arbetsredskap. Han viftar lite med den röda flaggan som för att understryka riktigheten i sin utsaga. Flaggviftandet hjälper dock inte då poliserna omedelbart ser att mannen är påverkad av narkotika. Dessutom stinker det cannabis om både man och bil. Poliserna bestämmer sig för att genomföra en husrannsakan i fordonet.

Jackpot

Det går inte många sekunder innan poliserna hittar en väska i bilen som innehåller kilovis med narkotika. Narkotika hittas även i mannens fickor och runt omkring förarplatsen i bilen. Mannen grips omedelbart och sätts in i polisbilen. Under husrannsakan ringer det oavbrutet i en av mannens två mobiltelefoner. Det krävs inte mycket för att förstå att narkotikasugna köpare undrar vart mannen har tagit vägen. Husrannsakan fortsätter och mer narkotika hittas. Det står klart att poliserna har gjort ett rejält beslag och att mannens försäljningsrunda sannolikt precis har börjat. Han har precis fyllt på lagret.

Som ett litet apotek

När poliserna så småningom börjar hantera narkotikabeslagen, inne på polisstationen, så häpnar de över den stora variationen av narkotikasorter. I väskorna finns cannabis i form av marijuana och hasch. Flera olika sorters ecstasy, MDMA-kristaller,

Den misstänkte överrumplades av en hederlig gammal stoppspade.

I en väska i bilen anträffades många olika typer av narkotika.

Bland narkotikan fanns bland annat s.k. rosa kokain även kallat "Tussi".

3-CMC, kristalliserat metamfetamin, olika sorters amfetamin, kokain, LSD och två olika sorters ketamin. Det är bokstavligt talat ett ambulerande narkotikaapotek som har tagits i beslag. En erfaren narkotikapolis, tillika artikelförfattaren, tar tillfället i akt att genomföra en snabb utbildning i preparatkunskap för den församlade gruppen av intresserade unga ingripandepoliser.

Narkotikan är omsorgsfullt paketerad i vakuum- och förvaringspåsar som är noggrant märkta med sort av narkotika och mängd. Det är tydligt att den här narkotikasäljaren tar sitt uppdrag på största allvar.

Agerar på uppdrag

Som så många andra narkotikasäljare nuförtiden är den gripne mannen styrd på distans av någon annan som står för kontot till vilket kunderna vänder sig. I den gripnes telefon finns omfattande trafik i olika chattgrupper där vår säljare anvisas tid, plats och mängd. Han har helt enkelt narkotikaförsäljning som extraknäck.

Den gripne har en profil som är svensk, medelålders, lågavlönad, skulder till kronofogden, förekommer inte i någon större omfattning i polisiära register, men med ett missbruk/beroende (kan vara alkohol-, narkotika- eller spelberoende). Detta är en profil som allt oftare nyttjas av de kriminella nätverken. I många år har fokus legat på nätverkens rekrytering av unga utförare. Kanske har polisen inte varit lika vakna på den här typen av profil.

I det här fallet lyckades utredningen inte visa vem som egentligen låg bakom försäljningen.

Galet låga priser

Den gripne har sålt mängder av narkotika. Genom den omfattande meddelandetrafiken kan det ganska snabbt konstateras

att han har sålt narkotika för strax under en halv miljon. Posterna har varierat från gram upp till hekton av alla preparat. Anledningen till att försäljningen har varit så omfattande beror sannolikt på att grampriserna på flera preparat har varit anmärkningsvärt låga. Kristalliserat metamfetamin, av vad som kan bedömas vara av hög kvalitet, har sålts för så lite som 500 kronor per gram. Detta ska jämföras med prisbilden för samma preparat för cirka fem år sedan. Då kostade ett gram i Stockholm mellan 1 500–1 800 kronor.

Även kokainet har sålts billigt. I vissa fall så lågt som 600 kronor per gram. Det nätverk som styrde den gripne verkar ha haft som idé att sänka priserna och satsa på mängdförsäljning. En taktik som uppenbarligen varit rätt lyckad fram till dess att mannen greps.

Påföljd

Efter en noggrann utredning på basis av beslagen och 113 dokumenterade överlåtelse dömdes den tidigare ostraffade mannen för grovt narkotikabrott, rattfylleri och brott mot knivlagen till fängelse i 3 år och 3 månader.

För många poliser är det naturligtvis en frustration att bara komma till första led och inte hitta de som ligger bakom. Men det gäller att komma ihåg att även en stoppad langare i sista led innebär ett slag mot de kriminella gängen. Narkotika måste ersättas, vilket i och för sig kanske inte är så svårt i nuläget. Men processen att hitta nya utförare måste startas om. Och de droger som togs i beslag hamnade inte i någons näsa, mun eller arm. I vart fall inte den kvällen.

Lennart Karlsson

Yrkesmässig steroidhantering i rekordformat i Malmö

Inte sällan uppdagas grov kriminell verksamhet av en ren tillfällighet, som i det här fallet. Ett spontant fordonsstopp på E4:an var upphov till att den hittills utan motstycke mest omfattande hanteringen av anabola steroider kunde avslöjas. Vid tillslaget i Malmö i december förra året greps två personer och en storskalig illegal införsel, tillverkning och handel med anabola steroider kunde avbrytas efter att den pågått i minst fem år och omsatt miljontals kronor.

Rutinmässigt fordonsstopp ledde vidare

Sent på eftermiddagen den 30 september 2024 patrullerade en alert civilpolis, som också hade en tjänstehund i bilen, på E4 söder om Jönköping. När en svart BMW svepte förbi följde han sin intuition och gjorde en slagning på bilen i fordonsregistret. Där framgick att fordonsskatten inte var betald och detta gav polismannen anledning att prata med föraren. På en avfart i trakten av Skillingaryd stoppade han BMW:n och när han kom fram till föraren, en man i 35-årsåldern från Norrköping här kallad Tobbe, var denne påtagligt nervös. Händerna skakade och han kunde inte hålla ihop samtalet, vilket gav polisen anledning att misstänka någon form av drogpåverkan.

I baksätet låg ett större paket som var avsänt från Tyskland och adresserat till en kvinna i Norrköping, som skulle vara Tobbes nya flickvän, men han hade ingen aning om vad det innehöll. Han ville inte prata mer om det. I bilen förvarades också ordningsvaktsskåder med tillhörande koppel och batong och Tobbe medgav att han arbetade som väktare.

I avvaktan på att ytterligare en patrull skulle komma till undsättning, för att ta Tobbe till sjukhus för blodprovskontroll, kedjerökte han tre cigaretter eftersom han fortfarande var väldigt nervös.

Kartongen som Tobbe skulle leverera i Malmö innehöll foliepåsar med AAS-substans i ren form.

Polishunden visade klart intresse för innehållet i paketet som legat i baksätet på BMW:n. Polismannen fick då beslut om att öppna paketet som var fyllt med ett antal folieförpackningar som i sin tur innehöll vitt pulver.

Tobbe blev gripen, kartongen och bilen med tillbehör togs i beslag och fraktades till polisen i Värnamo. När polisen dagen därpå skulle göra husrannsakan i hans bostad, ett radhus i Norrköping, stod Tobbes mamma, hans bror samt exfrun i hallen. Mamman försökte fly uppför trappan till övervåningen med två papperskassar i händerna. De visade sig innehålla glasburkar med marijuana samt ett antal steroidampuller och sprutor. I sovrummet hittades ett odlingstält i ett dolt utrymme bakom en garderob. Uppenbarligen anade släktingarna att Tobbe gripits av polisen och att de nu ville städa ur hans bostad på olagligheterna som fanns där.

Leverans till AAS-labb i Malmö

Pulvret i påsarna i kartongen som låg i Tobbes bil visade sig, efter NFC:s analys, innehålla fyra olika anabola steroider med 97–99 procent renhet och enligt handlingar kom det ursprungligen från Kina. Vikten var 12,5 kilo och den sammanlagda mängden motsvarade närmare 2,5 miljoner enheter å 5 mg verksam substans. Polisen i Jönköping inledde därför en förundersökning om grovt dopningsbrott.

Tobbe var fåordig i förhör, men det stod snart klart för utredarna att han varit på väg till Malmö för att överlämna paketet till någon som tillverkar anabola steroider. Vid tömning av Tobbes telefon såg man att han via Signal haft kontakt med en användare som kallar sig Vision Labs och att Tobbe uppenbarligen köper AAS-preparat av denne både för sitt eget bruk och för att själv sälja vidare. Vision Labs marknadsför sig på kroppsbyggarforumet Hushboard som tillverkare och försäljare av anabola steroider och andra dopningsklassade preparat.

I konversationen mellan Tobbe och Vision Labs den 30 september framgår det att Vision Labs väntar på paketet som Tobbe transporterade i sin bil och blir mycket orolig när denne plötsligt slutar svara på chatten efter polisens ingripande.

I Tobbes telefon har det också hittats skärmdumpar av chatтар mellan honom och Vision Labs där Vision Labs ber Tobbe betala varierande belopp för olika AAS-preparat. Vision Labs ger olika betalningsalternativ som Revolut, swish och Btc. Vision Labs anger ett nummer att swisha till som går till en man i Malmö, i fortsättningen benämnd HM.

Mycket tydde på att HM var mannen bakom Vision Labs och utredarna gjorde därför en granskning av hans ekonomi. Det framgick där att han sedan flera år saknade legala inkomster, förutom barnbidrag, men att han rörde sig med stora summor pengar.

Den finansiella utredningen riktade tidigt misstanke mot HM om grovt dopningsbrott gällande bland annat förvärv och försäljning. Kryptoanalytiker har analyserat HM:s fem kryptokonton och sammanställt hur mycket kryptovaluta som han

har mottagit från utomstående personer i syfte att visa vilka inkomster som enligt åtalet kommer från steroidförsäljningens brottsliga verksamhet. Sammantaget rör det sig i vart fall om 4 miljoner kronor i oförklarade insättningar.

Rekordbeslag i centrala Malmö

Polisens fysiska spaning mot HM gav inget av värde och han greps i sin bostad i Malmö den 9 december 2024. Hans sambo AB var på sin arbetsplats och när polisen sökte upp henne där för att berätta att HM gripits misstänkt för grovt dopningsbrott, att husrannsakan genomförts i deras hem och att man även ville genomsöka hennes bil, lämnade hon villigt ifrån sig bilnycklarna och berättade att det ligger två steroidampuller i mittkonsolen fram. Fler intressanta fynd gjordes i hennes tillhörigheter och hon kallades till förhör dagen därpå. Vid det förhöret berättade hon om två lokaler på Västra Kristinelundsvägen och Blekingsborgsgatan i centrala Malmö som HM använde sig av i sin verksamhet med Vision Labs. Detta var ny och viktig information för polisen och under kvällen den 10 december 2024 genomfördes husrannsakan på de båda adresserna. De fynd man gjorde i lokalerna talade för en omfattande hantering av dopningsmedel, huvudsakligen anabola steroider.

De beslagtagna preparaten bestod av cirka 45 kilo steroidpulver, dels i 98-procentig ren form och dels utspädd för att användas vid tillverkning av injektionslösning. Vidare anträffades cirka 48 liter injektionslösning i glasflaskor och 10 ml vialer, samt drygt 2 000 dopingklassade tabletter och kapslar. Vialerna och tablettpåsar hade etiketter märkta med Vision Labs och Vision Signature. Tillsammans motsvarande AAS-preparaten nästan 7,9 miljoner enheter, det största beslaget någonsin i Sverige med ett gatuvärde om många miljoner svenska kronor.

Merparten av preparaten anträffades i lokalen på Västra Kristinelundsvägen som har fungerat som laboratorium utrustat med professionell utrustning, t.ex. ugnar och maskiner, som används vid beredning/bearbetning av anabola steroider i flytande form, men också en tablettmaskin. Även stora mängder kemikalier som används vid beredning/bearbetning av dopningsmedel togs i beslag, liksom drygt 60 000 tomma vialer och 98 000 tomma kapslar.

I en lokal i Malmö anträffades ett laboratorium utrustat med professionell utrustning, t.ex. ugnar och maskiner, som används vid beredning/bearbetning av anabola steroider i flytande form.

Dessutom anträffades i lokalerna drygt 3 000 narkotikaklassade tabletter av olika sorter.

Lokalen på Blekingsborgsgatan användes för förvaring och packning av preparat som skulle skickas till köpare. Stora mängder förpackningsmaterial och etiketter märkta med Vision Labs och dylikt anträffades där liksom närmare 12 000 falska frimärken. Där fanns också ett flertal kartonger avsända från Kina till HM. Vidare omhändertogs en stor mängd skyddsutrustning i olika storlekar, t.ex. drygt 1 800 engångshandskar, 500 munskydd och 30 skyddsoveraller.

Det finns ingenting i utredningen som tyder på att några andra personer än HM och AB varit inblandade i Vision Labs verksamhet.

Köpare

I Vision Labs marknadsföring av anabola steroider på forumet Hushboard instruerade man kunder att mejla sina beställningar till visionstore@tutamail.com. Hundratals sådana mejl har under förundersökningen hämtats in, granskats och samman-

”Tillsammans motsvarande AAS-preparaten nästan 7,9 miljoner enheter, det största beslaget någonsin i Sverige med ett gatuvärde om många miljoner svenska kronor.

Vid husrannsakingar i Vision Labs lokaler i Malmö hittades stora mängder vialer med eller utan etikett, lösa etiketter och påsar för steroidkapslar.

ställt, berättar Emma Lindkvist som varit en av utredarna vid Jönköpingspolisen. Utredningen innehåller en sammanställning av ett 80-tal sådana beställningar som är gjorda under två månader hösten 2024.

I sammanställningen finns beställarens e-postadress, namn och leveransadress och eventuellt ett telefonnummer. Där framgår också vad som beställts och det belopp som köparen ska betala, antingen med kryptovaluta eller swish till HM eller AB.

Polisen har valt att följa upp och lagföra flera av köparna som var spridda över landet. Vid husrannsakingar hos dem har man bland annat hittat vialer märkta med exempelvis Vision Lab, Vision Signature, Vision Gold. De har då i regel valt att medge att de köpt steroider av Visionstore.

Emma Lindkvist berättar att hon lärt sig mycket genom arbetet med den mycket omfattande AAS-utredningen. Hon är också tacksam för allt det goda samarbete med olika enheter inom polisen som hon och hennes kollegor haft.

– Alla har verkligen gjort sitt bästa för att nå riktigt bra resultat, säger Emma.

Åtal och domar

HM och hans förutvarande sambo AB åtalades i augusti 2025 för grovt dopningsbrott i tre fall sedan december 2019. För det första för att ha förvärvat och bearbetat råmaterial till AAS-preparat i injektionslösningar och tabletter/kapslar. För det andra bjudit ut AAS-preparaten till försäljning och för det tredje överlätit preparaten vid ett stort men okänt antal tillfällen. HM åtalades även för grov smuggling för delaktighet i insmuggling av det paket med 12,5 kilo AAS-pulver som Tobbe transporterade i sin bil mot Malmö.

HM hade under förundersökningen delvis medgivit åtminstone beredning/tillverkning av preparaten, men i tingsrätten nekade han till alla åtalspunkterna. Anledningen var att AB valt att berätta om sin medverkan i och allt som hon kände till om HM:s verksamhet och dessutom att det förekommit misshandel och annat relationsvåld under deras förhållande. Hennes erkännande var till stor hjälp och det fick dessutom stöd av den gedigna utredningen i alla delar.

AB berättade att hon tidigare tävlat i bodybuilding och då använt anabola steroider. Det var genom detta hon träffade HM i januari 2020. Han sålde steroider till henne och de blev ett par. Men snart började han kontrollera hennes förhållanden som t.ex. vilka hon träffade och hur hon klädde sig och

334 000 kronor i 500-kronorssedlar, som hittades gömda under takplattorna i ett badrum, blev förverkade av tingsrätten.

det övergick också till misshandel. Trots detta fortsatte hon behaga honom och gjorde precis som han sa. Men efter att de båda gripits av polisen i december 2024 valde hon att göra rätt för sig eftersom hon kände sig sviken av HM.

HM och AB dömdes av Malmö tingsrätt för grovt dopningsbrott i två fall. Rätten ansåg att beredning och bearbetning av en synnerligen stor mängd dopningsmedel samt saluföring av preparaten har ett så nära samband att de ska utgöra ett grovt dopningsbrott, inte två som åklagaren hävdade i åtalet. Däremot ansåg tingsrätten att överlåtelsen av dopningsmedel vid ett stort men okänt antal tillfällen ska ses som ett fristående brott.

HM dömdes även för grov smuggling enligt åtalet och båda dömdes slutligen till narkotikabrott av normalgraden för innehav av cirka 3 000 narkotikaklassade tabletter.

Tingsrätten skriver i domen att "Brottsligheten har bedrivits högst yrkesmässigt och försäljningssättet har fått till följd att dopningsmedel under flera års tid enkelt har kunnat spridas till ett stort antal personer, vilket har inneburit att brottsligheten varit av särskilt farlig och hänsynslös art. Brottsligheten har dessutom genererat betydande vinster för HM och AB."

I detta fall handlar det dessutom om en synnerligen stor mängd, närmare 7,9 miljoner enheter dopningsmedel och för en så stor mängd saknas vägledning från högre rätt.

Den samlade bedömningen landade i sex års fängelse för HM. Straffvärdet för AB översteg egentligen fyra års fängelse, men tingsrätten instämde i åklagarens bedömning att AB lämnat uppgifter av väsentlig betydelse för utredningen vilket medförde en reduktion av straffet med omkring 30 procent och hon dömdes till två år och nio månader.

Ordningsvakten Tobbe dömdes av Jönköpings tingsrätt redan i december 2024 för grovt dopningsbrott till två års fängelse med anledning av hans befattning med AAS-paketet som han transporterade på E4. Domen innefattade också ringa dopningsbrott och ringa narkotikabrott avseende de preparat som anträffades vid husrannsakan i Tobbes bostad i Norrköping.

I Visionlaboratories marknadsföring på Hushboard utlovas bl.a. de bästa högkvalitativa och mest prisvärda AAS-oljorna på hela marknaden.

Gunnar Hermansson

Tvångsmedel mot barn under 15 år

Nu har den krispiga hösten färgat naturen gul-röd och vi kan njuta av sköna hemmakvällar med tända ljus tillsammans med familjen. Tyvärr har inte alla i vårt samhälle samma möjlighet, utan hamnar allt för tidigt i klorna på kriminella nätverk. Lagstiftaren har därför givit oss i rättsväsendet en tidsbegränsad möjlighet att få använda hemliga tvångsmedel mot brottsmisstänkta barn under 15 år. Lagen gäller till den 1 oktober 2030. Hade någon för tio år sedan sagt att vi skulle behöva en sådan lagstiftning är jag inte säker på att någon trott på det, men idag har tyvärr verkligen visat att brottsligheten använder sig av mycket unga personer för att begå allvarliga och grova brott.

Med propositionen 2024/25:175 om "Hemliga och preventiva tvångsmedel när barn under 15 år begår brott" har regeringen velat ge brottsbekämpande myndigheter effektivare verktyg för att förebygga, förhindra och utreda allvarlig brottslighet där barn under 15 år är inblandade. Bakgrunden är att organiserad och grov brottslighet tränger allt längre ner i åldrarna och barn ges centrala roller i kriminella nätverk. Den utvecklingen har vi kunnat se i våra utredningar. Lagstiftaren menar att utvecklingen måste vändas och att barn skyddas från kriminalitet.

Det är 36 f § i lagen om unga lagöverträdare (LUL) som reglerar denna nya möjlighet då en person som är skäligen misstänkt för vissa grova brott och är under 15 år. Alla nu gällande hemliga tvångsmedel som vi använder oss av mot vuxna kommer under vissa förutsättningar att kunna tillämpas även mot misstänkta barn under 15 år.

Grundkravet för att kunna använda tvångsmedlen är att det finns misstanke om brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år, men till det finns en rad komplement. I den nya paragrafen räknas flera grova brott upp som inte har fyra års straffminimum, men då tvångsmedlen ändå kan användas. Till det kommer att även de osjälvständiga brottsformerna såsom försök, förberedelse eller stämpling kan vara aktuella, även om det har ett lägre straffvärde.

Hemlig rumsavlyssning s.k. HRA kan få användas, men då krävs högre straffminimum, fem år. Även här kan det tillämpas för de osjälvständiga brottsformerna och dessutom finns en straffvärdeventil för brott med ett straffvärde på fem år. Andra tvångsmedel som t.ex. postkontroll kan också användas om samma förutsättningar är uppfyllda som i bestämmelsen om tillåtligheten för hemlig avlyssning.

Hemlig dataavläsning, s.k. HDA, får användas om

förutsättningarna enligt tidigare nämnda 36 f § är uppfyllda, om det inte avser rumsavlyssning. I så fall krävs högre straffminimum precis som för "vanlig" HRA.

Även de preventiva tvångsmedlen ska få användas mot barn som inte uppnått straffbar ålder för att förebygga, förhindra eller upptäcka särskilt allvarliga brott, eftersom lagstiftaren menar att det förväntas vara ett effektivt och preventivt hjälpmedel. Metoden begränsas inte till Polismyndigheten utan såväl Säkerhetspolisen som Tullverket får använda sig av denna möjlighet.

Genom den nya lagen ges också en möjlighet att förlänga tidsfristen för hur länge ett brottsmisstänkt barn under 15 år behöver stanna kvar för förhör så att utredande myndighet och åklagare i större utsträckning kan ges rimlig tid för att genomföra förhöret. Samtidigt är det viktigt att barn aldrig hålls kvar för förhör längre tid än nödvändigt. Den här möjligheten kommer troligen främst att behövas i ett akut skede av utredningen, t.ex. kvälls- eller nattetid.

I propositionen påtalas att det är viktigt att barnets inblandning i brottet klarläggs i ett tidigt skede. När brottet berör flera misstänkta kan det också vara nödvändigt att hinna ställa flera misstänkts utsagor mot varandra. Den situationen kan bli särskilt angelägen när det är fråga om brottslighet med misstänkt koppling till kriminella nätverk. Lagen ger nu utredare möjlighet att efter de inledande tre timmarna få fortsätta förhöret med misstänkta barn i ytterligare sex timmar, om det bedöms vara av synnerlig vikt för utredningen.

Är det ett yngre brottsmisstänkt barn bör utredarna sträva efter att hålla förhörstiden kort och inte utnyttja de ytterligare tre timmarna som nu givits möjlighet till. Den extra förlängningen av förhör gäller inte barn som inte misstänks för brott, t.ex. vittnen eller målsägare.

Hela tiden måste höga krav på proportionalitet och rättssäkerhet upprätthållas, och de rättsvärdande myndigheterna ska beakta barnkonventionen vid tillämpningen av den nya lagstiftningen utöver den sedvanliga proportionalitetsbedömningen.

Den tidsbegränsade lagen ger oss nya möjligheter i kampen mot den grova nätverkskriminella brottslighet som finns idag, men samtidigt har jag en önskan att vi om fem år kan konstatera att denna möjlighet inte längre behövs.

Lena Medelius
Riksenheten mot internationell
och organiserad brottslighet,
Göteborg

LÄKARE I VÄRMLAND SKREV UT NARKOTIKA UTAN KONTROLL: Apoteket larmade

Läkaren skrev ut 2 400 narkotikaklassade tabletter – då slog apoteket larm till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), som nu kritiserar läkaren. Personalen på ett apotek i Värmland reagerade efter det att en läkare skrivit ut stora mängder narkotikaklassade läkemedel till sig själv och till andra. Efter det att han skrivit ut 2 400 narkotikaklassade tabletter anmälde de läkaren till IVO. Myndigheten kritiserar nu läkaren för att ha förskrivit narkotiska läkemedel

för lättvindigt och under långa perioder.

I IVO:s utredning konstateras att läkaren förskrivit läkemedel på ett sätt som möjliggjort överförbrukning och han får kritik för att ha förskrivit narkotiska läkemedel utan att iaktta största försiktighet. Deras granskning visar även brister i läkarens dokumentation, bedömning och uppföljning av patienten.

Källa: Värmlands Folkblad/
P4 Värmland

IVO kritiserar läkaren för den slarviga förskrivningen.

CANNABISRÖKANDE MAN TAPPADE BORT SITT NYFÖDDA BARN: Hittade inte barnvagnen i skogen

En pappa i Trollhättan trodde att någon tagit barnvagnen där hans nyfödda bebis låg. Det visade sig att han glömt var han ställt vagnen och nu misstänks han för ringa narkotikabrott. Den cannabispåverkade mannen fick panik och trodde att någon hade rövat bort hans barn.

I två timmar letade polispatruller, drönare, hundpatruller och helikopter efter den sju dagar gamla bebisen som anmäldes försvunnen. Till en början misstänkte man att någon tagit barnet, men det visade sig att det låg i sin vagn

på samma plats där pappan lämnat det. Pappan misstänks nu för ringa narkotikabrott och åklagaren menar att han rökt cannabis vid händelsen. Han har erkänt.

Från början misstänktes pappan för framkallande av fara för annan. Den misstanken är numera nedlagd då det, enligt åklagaren, inte går att bevisa att någon konkret fara förelegat. Framför allt tacka vare att väderleken var gynnsam vid tillfället.

Källa: SVT/SR/GP

Förvirrad av cannabis tappar pappan bort sitt barn i skogen.

STOCKHOLMSPOLISER DÖMDA FÖR GROVT NARKOTIKABROTT: Hovrätten skärper straffen

Två polismän döms i hovrätten till längre fängelsestraff för grovt narkotikabrott. Påföljderna är fyra år för den ene och tre år och sex månader för den andre.

– Agerandet kan inte anses ha skett inom ramen för Polismyndighetens verksamhet, säger hovrättslagmannen Ragnar Palmkvist, en av de domare som dömt i hovrätten.

De två poliserna dömdes i tingsrätten för grovt tjänstefel och brott mot tystnadsplikten. Den ene dömdes då till ett tvåårigt fängelsestraff och den andre till ett år och sex månader. Men domen över-

klagades och då skärpte hovrätten såväl brottsrubricering som påföljd. Hovrätten godtar inte polisernas förklaring om att narkotikahanteringen var kopplad till en tjänsteåtgärd.

”Hovrätten konstaterar att de åtgärder som poliserna vidtagit – bland annat att packa om narkotikan i syfte att utplåna fingeravtryck, fabricera utredningsmaterial och att under lång tid förvara ett stort narkotikaparti i en bostad – är av sådan karaktär att det inte rimligen kan anses ha skett inom ramen för polisens brottsutredande verksamhet.”

Poliserna dömdes för narkotikabrott i tingsrätten. Efter överklagan skärpte hovrätten både brottsrubricering och påföljd.

Källa: SVT

32-ÅRIG NORRKÖPINGSBO DÖMS FÖR GROVT NARKOTIKABROTT: Lämnade över narkotika till 14-åring

Spanare följde efter en man från Norrköping till Stockholm. Där kunde de observera när mannen lämnade över drygt nio kilo cannabis till en 14-åring. Nu döms mannen mot sitt nekande till fängelse i tre år. Den 26 mars i år hade polisen spaning på en 32-årig Norrköpingsbo som åkte till Stockholm med sin bil. På vägen inhandlade han även en ryggsäck. Väl framme i Stockholm, vid Mälärhöjdens IP, kunde spanarna filma och fota när en annan person mötte upp. 32-åringen hämtade ryggsäcken och påsar från bilens bagageutrymme och lämnade över det till den andra personen.

Efter överlämnandet tog den okända personen en taxi från idrottsplatsen. Spanarna hade hela tiden taxin under

uppsikt och gjorde sedan ett ingripande. Det visade sig att ryggsäcken och påsarna innehöll drygt nio kilo cannabis. Det visade sig också att den som hämtade varorna var en 14-årig pojke. Nu döms Norrköpingsbon för grovt narkotikabrott. Mannen har förnekat brott. Han säger att han inte vetat om att det var narkotika som låg i bilens bagageutrymme.

Mannen säger sig inte ha haft vetskap om någon narkotika, inte ha kört narkotika och inte jobbat med narkotika. När det gäller den unge personen, som hämtade narkotikan, så hävdar den dömde att han inte förstått att mottagaren var så ung. Han hävdar att 14-åringen snarare såg ut som 20–25 år.

Att det var en 14-åring som hämtade

Påsarna innehöll drygt 9 kilo cannabis.

knarket ses som en besvärande omständighet, konstaterar Norrköpings tingsrätt i sin fällande dom.

Källa: Polisen/SVT

HISTORISKT STORT TULLBESLAG AV AMFETAMIN I SKÅNE: Lastbilschaufför hade 351 kilo amfetamin i lasten

Tullverket har avslöjat en lastbilschaufför som misstänks ha smugglat cirka 363 kilo narkotika, varav 351 kilo amfetamin i en dragbil med trailer från Tyskland till Norra hamnen i Malmö. Tulltjänstemannen tog ut lastbilen för en noggrannare kontroll och upptäckte 339 paket med narkotika. Värdet på narkotikan uppskattas till cirka 80 miljoner kronor i missbrukarled.

Det var i februari i år som en slovensk dragbil med trailer kom med färjan från

Travemünde i Tyskland till Norra hamnen i Malmö. Föraren av lastbilen togs ut för en kontroll och uppgav att han hade metall i lasten som skulle till Göteborg. I stället var det en rekordstor mängd narkotika i bilen. Förutom amfetamin fanns även nio kilo heroin och tre kilo kokain. Amfetaminbeslaget är ett av flera stora beslag gjorda av tullen i region Syd de senaste åren.

Källa: Tullverket

351 kilo amfetamin i lasten. Ett rekord.

SMUGGLING AV OZEMPIC TILL SVERIGE ÖKAR: Samma nätverk som smugglar narkotika

Under den senaste tiden har smugglingen av Ozempic ökat markant till Sverige. Läkemedlet, som egentligen är avsett för behandling av diabetes, har blivit eftertraktat på svarta marknaden då det även används för viktminskning. Flera beslag av Ozempic har gjorts vid gränserna, och myndigheterna ser en tydlig koppling mellan den ökade efterfrågan och orga-

niserad brottslighet som redan bedriver narkotikasmuggling.

”Tullen och polisen lyckas bara fänga upp en bråkdel. Det är samma grovt kriminella som säljer narkotika som nu säljer Ozempic” uppger Martin Burman, utredare på läkemedelsverket.

Källa: Dagens Nyheter

Samma nätverk som säljer narkotika säljer också illegala läkemedel. Foto: Nati – stock.adobe.com

MONGOLIETS NARKOTIKAPROBLEM ÖKAR: Landet står inför nya utmaningar

Användningen av illegala droger och särskilt syntetiska droger har de senaste åren stadigt ökat i Mongoliet. Enligt Global Initiative Against Organized Crime utgör metamfetamin, som främst kommer från Kina, den största drogrelaterade utmaningen i Mongoliet. De sista åren har dock även metamfetaminlaboratorier inne i landet anträffats och slagits ut. Mongoliets läge, mellan Ryssland och Kina, gör att stor del av smugglingen mellan dessa länder går genom Mongoliet. Även om den största delen av narkotikan kommer från Ryssland och Kina

Mongoliet har stora glesbefolkade landområden som är svåra att övervaka.

så smugglas narkotika till Mongoliet även in från Thailand, Sydkorea och Turkiet.

Källa: *The Diplomat*

ORGANISERAD BROTTSLIGHET INFILTRERAR CHILES FLYGVAPEN: Smuggling av Ketamin

Chiles flygvapens senaste inblandning i att skydda en narkotikasändning har utlöst en enorm korruptionsskandal i den sydamerikanska nationen. Händelsen väcker frågor om statens motståndskraft i att hindra spridningen av organiserad brottslighet.

Den 15 juli beslutade en domare att häkta fem chilenska flygvapenpiloter som anklagas för att ha transporterat 4 kilo ketamin. Narkotikan ska ha smugglats från Cóncores flygbas i Iquique, den regionala huvudstaden i Tarapacá i norra Chile.

Piloterna anklagas även för att ha utnyttjat sina positioner inom flygvapnet för att samordna minst tre andra narkotikasändningar under 2025, enligt den regionala Åklagarmyndigheten i Tarapacá. De ska ha använt officiella flygplan som reste från norra delen av landet mot storstadsområdet runt Santiago, huvudstaden.

Ketamin är ett stort och ökande problem i Chile och bedöms dominera den syntetiska drogmarknaden i landet.

Utöver fallet som involverar flygvapnet greps sju underofficerare från armén i juni 2025. Gruppen ska ha smugglat 161 kilo kokain och 30 kilo kokainbas i lastbilar från Bolivia. Detta var dock inte den första narkotikasändningen som transporterades av soldaterna. De hade verkat sedan 2024 och genomfört minst tio sändningar av narkotika över Chiles norra gräns.

Ketamin är ett stort problem i Chile.

Källa: *insightcrime.org*

ENORMT KOKAINBESLAG UTANFÖR VÄSTRA AFRIKAS KUST: Franska marinen tar nästan 10 ton

Kokainet upptäcktes på ett oflaggat fiskefartyg i Guineabukten, en viktig transitrut för droger på väg från Sydamerika till Europa. De två franska marinfartygen beslagtogs nästan 10 ton kokain till ett uppskattat värde av 519 miljoner euro.

I ett uttalande sa de franska myndigheterna att "det anmärkningsvärda narkotikabeslaget möjliggjordes tack vare sömlöst samarbete mellan nationella och internationella aktörer".

Inför narkotikabeslaget fick den franska flottan underrät-

Den franska flottan patrullerar regelbundet i Guineabukten.

telser från Frankrikes narkotikabekämpningskontor (OFAST) och Storbritanniens National Crime Unit.

Flottan fick också hjälp av Maritime Analysis and Operations Centre (Narcotics) (MAOC-N), ett samarbete som involverar Belgien, Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Irland, Italien, Spanien, Nederländerna och Portugal.

De två fartygen som genomförde insatsen används som en del av Frankrikes operation Corymbe, ett långvarigt marint uppdrag i Guineabukten som bekämpar narkotikahandel.

Amiral Nicolas Vaujour, chef för den franska flottan, säger att de har beslagtagit 45 ton kokain i området under årets första åtta månader, den högsta mängden som någonsin registrerats.

"Framgången med denna operation understryker effektiviteten i det internationella samarbetet för att bekämpa storskalig narkotikahandel till sjöss och förhindra att narkotika når europeiska marknader via den transatlantiska rutten."

Källa: *Euronews*

ÖKAD NARKOTIKAANVÄNDNING I AUSTRALIEN:

Rekordnivåer av kokain och heroin

Ökningen av narkotikaanvändning i Australien tros bero på återhämtningen av den illegala narkotikahandeln efter covid-19-restriktionerna. Analys av avloppsvatten utförd av Australian Criminal Intelligence Commission (ACIC), visar en ökning av konsumtionen av illegala droger runt om i landet. Konsumtion av metamfetamin, kokain och heroin har upptäckts på rekordnivåer i den senaste analysen i en rad som startade 2016.

Mer än 22 ton av de tre drogerna, samt

MDMA (ecstasy), konsumerades i Australien under första halvåret 2024, enligt avloppsvattenanalysen.

Detta bedöms ha ökat den illegala narkotikahandeln och vinsterna för den organiserade kriminaliteten. Man uppskattar omsättningen till 11,5 miljarder australiensiska dollar.

Den senaste drogvaneundersökningen indikerar att nästan varannan australier i åldern 14 år och äldre (10,2 miljoner människor) har använt en illegal drog

Varannan australier över 14 har någon gång använt en illegal drog.

någon gång under sin livstid, inklusive icke-medicinsk användning av läkemedel.

Källa: SBS News

STOR MÄNGD DROGER DESTRUERAS I SYDAFRIKA:

Beslag värt miljoner förstörs

Tidigare i höst visade Sydafrikansk polis upp när de destruerade droger. Den sydafrikanska polisen förstörde droger och oregistrerade läkemedel till ett uppskattat värde av 420 miljoner rand. (Ca 210 miljoner svenska kronor)

Den nationella kommissionären för SAPS (South African Police Service), general Fannie Masemola, sa att denna förstörelse inte bara är symbolisk.

– Det är en kraftfull demonstration av våra fortsatta ansträngningar för att avveckla den illegala narkotikahandeln

och skydda vår nations hälsa, säkerhet och framtid. Kampen mot narkotikarelaterade brott fortsätter att intensifieras i alla provinser, särskilt i de gängangripna områdena, med ett starkt fokus på att minska tillgången, i enlighet med den nationella droggeneralplanen.

Detta är den andra offentliga drogdestruktionen i år. I mars förstörde SAPS droger till ett värde av 340 miljoner rand. General Masemola säger att totalt 5,3 miljarder rand i droger har förstörts på tre år.

Bland narkotikan fanns Mandrax (Me-

Sydafrikansk polis arbetar fokuserat mot den illegala narkotikahandeln.

takvalon), kokain, heroin, och oregistrerade läkemedel.

Källa: IOL News

KOKAINBESLAG I SYDKOREA:

Smugglades på norskflaggat fartyg

Sydkoreas kustbevakning har hittat 2 ton rent kokain på ett norskflaggat fartyg som hade avgått från Mexiko och gjort stopp i Ecuador, Panama och Kina.

Operationen inleddes efter att sydkoreanska myndigheter fått underrättelser från amerikanska myndigheter – FBI och Homeland Security Investigations (HSI) – om att fartyget hade gömd narkotika. Sydkoreas kustbevakning och tullverk samordnade en storskalig sökinsats bestående av ett gemensamt sökteam på 90 officerare tillsammans med två narkotikahundenheter.

Efter att fartyget hade lagt till i en

hamn på Sydkoreas östkust, gick teamet omedelbart ombord på fartyget och ”upptäckte ett dolt utrymme bakom fartygets maskinrum”.

– Beslaget är det största i historien, ungefär fem gånger större än det tidigare rekordet som var 404 kilo metamfetamin, säger en tjänsteman vid Sydkoreas tullverk till AFP. Det uppskattade gatuvärdet är en biljon won (motsvarar ca 697 miljoner dollar).

Myndigheterna har startat en gemensam utredningsgrupp för att förhöra fartygets kapten och besättning om drogernas ursprung och avsedda destina-

Kokainet upptäcktes dolt i ett utrymme bakom maskinrummet.

tion, samt vilken rutt som används för att transportera dem. Utredarna säger också att de undersöker potentiella kopplingar till internationella narkotikahandelssyndikat och att de kommer att utöka samarbetet med FBI och HSI.

Källa: France24

Ett besök hos kanadensisk polis

Stort tack till SNPF för ett resebidrag som gjorde det möjligt att besöka Kanada. Mitt besök var i huvudsak tre delar; huvudkvarteret för Royal Canadian Mounted Police (RCMP) i Ottawa, Ottawapolisens narkotikagrupper samt även RCMP:s spaningsinstruktörer. Det sistnämnda besöket kommer våra svenska spaningsinstruktörer inom Tullverket och Polismyndigheten till del i andra forum.

Polisen i Kanada

Kanada, med en befolkning på cirka 37 miljoner, har en stor mängd Polismyndigheter, t.ex. Ottawa Police i huvudstaden. Royal Canadian Mounted Police är den federala polisstyrkan. RCMP täcker cirka 80% av Kanadas landmassa med jurisdiktion, vilket mer tydligt innebär att om du ringer efter en polisbil i det området, så är det en patrullbil från RCMP som anländer. Däremot, i och med att Kanada är ett sådant vidsträckt land, så täcker de bara cirka 25% av befolkningen i samma uppdrag.

USA påverkar

Ganska omgående under mitt besök på RCMP:s huvudkvarter i Ottawa, hos deras enhet för *Serious & Organized Crime*, hamnade diskussionen i den globala politiken, och det förvånade mig hur USA:s nuvarande administration påverkade samarbetet mellan USA och Kanada, även ned till en operativ nivå för RCMP.

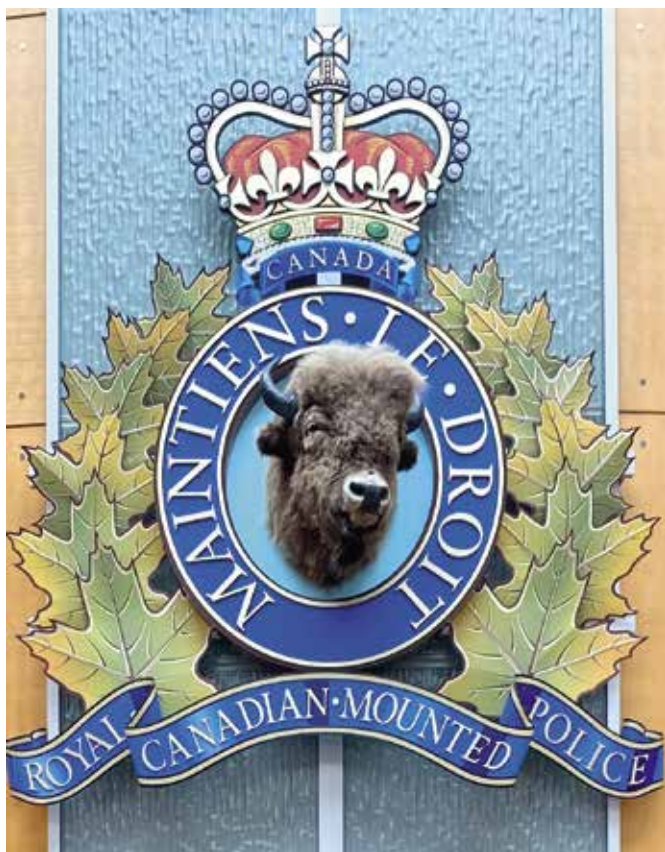
Till att börja med från det större perspektivet så är USA:s syn att Kanada exporterar stora mängder fentanyl till USA. RCMP tillstår att det finns tillverkning av fentanyl i Kanada, men den tillverkningen är i huvudsak för den inhemska illegala drogmarknaden. Likväl i sammanhanget har det skett jämförelsevis mindre beslag, i gränsen från Kanada till USA. En tablett fentanyl kostar 1 dollar i USA, och 10 dollar i Kanada, vilket talar för att smuglingen sannolikt går från söder till norr.

Perspektivet för RCMP är sålunda det motsatta. Kanadas största problem, avseende narkotika, är fentanyl. Det förberedande innehållet (*Prekursorer*) tillverkas i Kina, smugglas till

Om du ringer efter en polisbil så är det en patrullbil från RCMP som anländer.

Foto: Koshiro K – stock.adobe.com

Royal Canadian Mounted Police.

Mexiko, där det färdigställs till fentanyl, för att sedan smugglas in i USA, och vidare upp till Kanada. Påverkan av samarbetet kommer sig av att en mängd chefer inom brottsbekämpning i USA har ersatts, och de nya har en annan policy än de tidigare, som mer genomsyrades av gemensam lägesbild och målsättning.

Försök med legalisering

I övrigt är Kanada känt för att i provinsen British Columbia närmast Stilla havet, med staden Vancouver, ha infört legalt innehav av drogerna heroin, kokain, metamfetamin, ecstasy, fentanyl och morfin i mängd under cirka 2,5 gram per person. Lagändringen skedde 2023. Nu har provinsen börjat backa från beslutet då de önskade effekterna inte infunnit sig, nämligen färre överdoser och fler personer som skulle söka sig till missbruksvård. Det som i stället inträffade var ett helt öppet bruk av tunga droger i gatubilden, framför barn och vuxna. Därför har provinsen nu beslutat att dessa droger inte får brukas på offentliga platser (något förenklat).

I Vancouver finns den beryktade East Hastings Street, med en stor koncentration av narkotikamissbrukare. RCMP:s kommentar till provinsens beslut om legaliseringen var ett diplomatiskt: "det där gick inte så bra".

Fokus på mexikanska karteller

Enheten för Serious & Organized Crime vid RCMP har som uppdrag; större federala brottsutredningar, *kontrollerade leve-*

ranser nationellt och internationellt, hantering av narkotikabeslag i Kanadas hamnar, nationellt underrättelsearbete, m.m. Två delar är i stort fokus hos dem; fentanyl och mexikanska kartellers narkotikasmuggling till Kanada.

I februari 2025 listade den kanadensiska regeringen sju mexikanska/sydamerikanska narkotikakarteller som terroristorganisationer. Detta möjliggör för RCMP att prioritera dessa ärenden ytterligare, med anledning av att RCMP främst har ett fokus på nationell säkerhet, och sekundärt på grov och organiserad brottslighet. Enkelt uttryckt, terrorister går före smugglare, vilket även underströks när jag träffade RCMP:s instruktörer inom spaning. De berättade att deras vanligaste spaningsuppdrag var just nationell säkerhet, alltså spaning mot misstänkta terrorister.

Befolkningsmässigt finns det inte ett så stort inslag av personer från Centralamerika i Kanada (däremot från Kina). Kopplingen till Mexiko sker främst genom att många kanadensare har flyttat till Mexiko. Även de kanadensiska mc-gängen finns närvarande där. Detta underlättar genomförandet av storskalig smuggling till Kanada.

En stor del av branschen med lastbilstransporter i Kanada sköts av företag med stort inslag av personer med indiskt ursprung. En typisk narkotikasmuggling som ertappas är från ett sådant företag, med en förare från Indien, som nyligen anlant till Kanada.

Fokus på krypterad kommunikation

Ytterligare en del av enhetens engagemang är att knäcka det som vi kan kalla krypterad digital kommunikation, till exempel; Encro, Sky/ECC och Anom. De har en särskild enhet för att motverka att kriminella nätverk etablerar egna digitala plattformar för att underlätta brottsplanering. I nuläget är det en plattform som är särskilt aktiv i Kanada; *No.1 BC*. Historiskt så fanns *Phantom Secure* som var en plattform skapad i Kanada, med liknande användningsområde. Den hade 30 000 användare. Det är inte olagligt att skapa dessa plattformar, enligt kanadensisk lagstiftning.

Enhetens fokus är att nå in i dessa plattformar, snarare än att försöka penetrera enskilda telefoner, då deras erfarenhet är att enheterna (telefonerna) själv destruerar informationen vid ovanlig hantering (beslag). Deras utredningar och underrättelsearbete använder fortfarande information från Sky/ECC. Juridiskt är deras inriktning inte att i framtiden skapa en särskild lagstiftning för dessa digitala plattformar, utan att försöka använda befintlig lagstiftning och betrakta detta som ett avgörande instrument vid brottsplanering och utförande.

Nationella drogtrender i Kanada

Nationellt är deras trender angående narkotika att kokain fortsätter vara i stor efterfrågan. Den smugglas till Kanada från Mexiko, i lastbilstrafiken.

Metamfetamin ser ett ökat bruk. Metamfetaminet tillverkas i Mexiko, och smugglas även den med lastbilstrafik till Kanada.

Fentanyl blandas med Xylazin, vilket egentligen är ett nedsövningsmedel för större djur. Blandning av fentanyl/heroin och Xylazin ger *Tranq*, som ibland kallas den "köttätande drogen", p.g.a. av att Xylazin sätter ned blodcirkulationen

i kroppen, vilket i sin tur gör att kroppsvävnad kan dö. Fentanyl är den absolut största prioriteringen för RCMP.

Nationellt är deras uppfattning att cirka 20 personer om dagen dör på grund av överdos av fentanyl och att sedan 2016 har cirka 47 000 personer avlidit av samma orsak.

En trend som kommer nationellt i Kanada är Nitazen, ursprungligen ett sömnmedel för stora djur. Det smugglas från Kina, och missbrukas i form av "gulliga" tabletter. De har haft oförklarliga överdoser bland mer skötsamma personer, som vid en utökad obduktion funnits ha avlidit av Nitazenöverdos. Det bedöms vara cirka 43 gånger starkare (dödligare) än fentanyl.

MDMA ser en återkomst i Kanada, med ökad insmuggling av tillhörande prekursorer och kemikalier.

Fortsatt illegal cannabis

Sedan 2018 är cannabis lagligt i Kanada, och jag kan intyga att om man promenerar genom t.ex. Ottawa eller Vancouver så förekommer doft av cannabis i gatumiljön påfallande ofta. Den illegala delen av framställning och försäljning av cannabis är fortsatt lukrativ, och försvann inte i och med legaliseringen. Kanada är en exportör av cannabis, där de särskilt nämnde Europa.

Den illegala odlingen av cannabis sker i Kanada, och här finns en problematisk dimension. En stor del, i deras uppfattning oproportionerligt stor, odlas av individer från ursprungsbefolkningen. Den korrekta termen är "indigenous" och används ofta i det offentliga. Problemet är att beivra denna brottslighet, i en omfattning så att det inte uppfattas som ett utpekade av en hel kultur eller etnisk grupp.

Studiebesök hos Ottawapolisen

Jag besökte Ottawapolisens "Street Crime Unit" (SCU). Deras fokus är narkotika, gäng och vapen i Kanadas huvudstad. Ottawa har en befolkning på lite drygt 1 miljon.

För att bli polis i regionen Ontario går man en fyra månaders utbildning. Det är ungefär likvärdigt med övriga polisstyrkors utbildningsprogram i Kanada.

SCU ligger under Major Operations Bransch hos Ottawapolisen. Den gruppen på enheten som jag besökte hade störst fokus på narkotika. De var åtta gruppmedlemmar som utförde både spaning och ingripanden på fältet, men även utredningsåtgärder på kontoret.

För att bli anställd på enheten är den vanliga bakgrunden att man har jobbat på ett av de *Neighborhood Resource Team* (NRT) som finns utspridda i staden. NRT är poliser som jobbar främst förebyggande och mot lokala problem, i uniform och civilt. NRT är undantagna från att behöva åka på larmsamtal.

Vid anställning på SCU genomgår den nyanställda utbildning i narkotikabrottsutredning, preparatkännedom, hemliga tvångsmedel (telefonavlyssning), husrannsakan, spaning, kortare *under cover*-operationer, källhantering samt relevant juridik för arbetsuppgiften, till exempel skriva begäran om husrannsakan. Detta är fördelat på olika kurser över tid.

Problem med skjutningar och narkotika

En annan grupp har fokus på vapen och gäng. Om en person ertappas med en pistol på allmän plats brukar fängelsestraffet bli på cirka två till fyra år i Kanada, för en ungdom cirka ett år. Under 2024 hade Ottawa 57 skjutningar, dessa behövde inte resultera i mord eller skadade, men vara konstaterade avlossade skjutvapen. Samma siffra för Toronto var 470, med en befolkning på lite drygt 2,5 miljoner.

Narkotikamässigt är den största prioriteten för SCU fentanyl. Fentanylet är ofta uppblandat med druvsocker, koffein eller bensodiazepin. Deras uppfattning är att fentanyl kommer in via asiatiska nätverk i British Columbia, vilket är Kanadas provins mot Stilla havet. Däremot är deras uppfattning att de mexikanska kartellerna är mer närvarande i området runt Toronto.

Olika uppfattningar mellan USA och Kanada åt vilket håll smuglingen går.

Foto: Adobe Stock

De gör även stora beslag av *crack*. Kokain kommer in som klassiskt pulver och omvandlas till *crack* inne i Kanada. De har samma slang för kokain som i Sverige, att exempelvis en ”bricka” är ett kilo kokain. På tredje plats i beslagsfloran kommer metamfetamin.

Gruppen har även börjat se att *Tranq* börjat dyka upp på gatorna i Ottawa.

Konsumtionsrum

I Kanada och Ottawa finns *Safe Consumption Sites* liknande de som finns i Köpenhamn i Danmark. Dit kan missbrukare komma med sina droger och i en lokal där det finns vårdpersonal ta sina droger för att sedan gå därifrån. Historiskt för SCU var huvuduppdraget, att vid dessa platser hitta och lagföra de narkotikasäljare som fanns där för att sälja.

Gruppen genomförde uppdraget ofta i form av kortare *under cover*-operationer där de köpte narkotika i mindre mängder av dessa säljare. Ett genomgående intryck var att SCU använde provokativa åtgärder på en bredare front än vad svensk polis gör. Detta huvuduppdrag förändrades dock då staden inte längre ville åtala dessa narkotikasäljare. Staden såg det som att missbrukare sålde till andra missbrukare.

Mördarjakt

Uppdraget för dagen, när jag medföljde, handlade inte om narkotika. De hade i stället fått i uppdrag att leta efter en person som var misstänkt för att ha mördat en kvinna och styckat henne. Vi sökte efter honom i de kretsar och miljöer där han kunde tänkas finnas. Deras sökande var förhållandevis offensivt, utan att vara vårdslöst varken för medarbetarnas säkerhet eller utredningens diskretion.

Vissa i gruppen agerade mer som *under cover*, än som regelrätt klassisk spaning. Övriga i gruppen fanns runt omkring dem i området, med biträdande spaning och vid behov skydd. Efter en analys av motståndarens och dennes gelikars förmåga till att detektera poliser, så var de ganska flexibla med att detta var en form av *under cover*.

Tyvärr hittade vi inte den misstänkte under passet.

Egna källor

I princip alla på SCU driver egna källor inom den kriminella miljön. De är inte så aktiva med att hitta säljare på sociala medier. Däremot gjorde de tidigare mycket *cold calls* till säljare, för att stämma träff, köpa och sedan ingripa. Det innebar att det fått tag på ett nummer till en säljare och ringde upp denne och sa att de fått numret av ”Jane”.

De behöver inte beslut från åklagare för att genomföra liknande operationer. Numera har dock säljarna blivit mer försiktiga och kan ofta begära att en ny kund ska använda en del av narkotikan framför dem.

Under arbetspasset fick vi även hantera ett beslag. Det var en uniformerad patrull som stoppat ett fordon, hittat sammanlagt drygt 300 gram fentanyl, och därmed gripit fyra individer.

SCU fick transportera beslaget till kriminaltekniker som imponerande flexibelt tog sig an det direkt. Med glädje fann de två hårstrån inne i påsarna med fentanyl. Jag stod på viss behörigt avstånd, med varningarna ringade i öronen om hur

SCU-kollegan och kriminalteknikern plockade glatt och bekymmerslöst med fentanylbeslaget.

giftigt fentanyl är, när SCU-kollegan och kriminalteknikern glatt och bekymmerslöst plockade med fentanylbeslaget i laboratoriet.

Skilnader i lagstiftning

Kanada har inte samma lagstiftning och rutin som Sverige, med att på individer som är misstänkta för brott kan det tas ett dna-prov. Därmed är det ett inte ovanligt spaningsuppdrag för dem, att dolt säkra dna från misstänkta.

Det var intressant att höra om hur deras administration för att eftersöka ett beslut om husrannsakan fungerar. Det tog dem totalt cirka fem till sex timmar för att formulera och hantera ett beslut om husrannsakan, dock snabbare om de har en pågående spaning där de redan har dokumenterat iakttagelser, bevis och relevanta omständigheter. Till att börja med att skriva själva beslutsunderlaget, och sedan ska de fysiska pappershandlingarna köras till domstolsbyggnaden för att bedömas och beslutas. Någon form av kommunikation och hantering digitalt är inte acceptabelt. Utbildningen för att formulera beslut om husrannsakan är två veckor.

E. V.

Nationella Operativa Avdelningen

Den som är satt i skuld är icke fri

Historien om langaren som satte krokben på sig själv i försöket att visa vilka som var hedervärda kunder och några andra historier från ett drygt tjugoårigt värv som narkotikapolis. Här kommer några västernorrländska stolligheter som numera är preskriberade till allas lättnad. Håll till godo, och glöm aldrig bort det befriande, det sedelärande och ibland rent informativa i att berätta skrönor och roliga historier ur yrkeslivet för varandra.

Rött och grönt

I början av 2000-talet var Sundsvall, näst efter Göteborg, den största marknaden för den centraldepressiva och beroendeframkallande drogen GHB. GHB var från början ett narkosmedel. Det kom snart att ersättas i missbrukarkretsar av GBL, en kemisk industriprodukt som något förenklat vid intag i kroppen omvandlades till GHB. "Kork" eller "Hatt" var oerhört vanligt i Sundsvall med omnejd, likaså överdoser till följd av överdriven konsumtion och osäkerhet kring koncentrationen på den trögflytande och lite unket doftande vätskan. Där det finns efterfrågan finns det som vanligt pengar att tjäna och under den här perioden fanns ett stort antal mindre och

Begreppen "Kork" eller "Hatt" kommer från måttenheten för en dos av GHB eller GBL.

större langare som försåg den ständigt av abstinens lidande kundkretsen med sin dagliga dos.

Vi som arbetade på gator och torg under den här tiden hade fullt upp med att försöka lagföra dessa langare, bland annat lades stora resurser på att jaga "GBL-kungen" som sedermera sköts till döds i det så kallade Klissbergsmordet.

En för tidsperioden otypisk och våldsam uppgörelse på narkotikamarknaden.

Men det fanns även en annan man som ständigt gäckade mig och mina kollegor. Vi kan kalla honom "Fuzzy", då hans smeknamn i någon mån motsvaras av den engelska översättningen. Fuzzy gjorde sig tidigt ett namn på GHB/GBL marknaden. Han var själv storkonsument av drogen och det tog oss en stund att förstå att de tjocka tuschpennor han bar på sig var plundrade på sitt innehåll och att han istället fyllt dem med GHB för att aldrig riskera att gå tom.

Men så var det då det här med Fuzzys patos i frågan om att göra rätt för sig. Då GHB och GBL medförde fruktansvärda avtändningar så var det många som satte sig i skuld när de inte kunde betala sin langare. Tydligt var det något med att knarka på krita som störde Fuzzys uppfattning av vad som är rätt och fel.

Vid ett ingripande mot Fuzzy, där en större mängd misstänkt vätska påträffades i hans bostad, upptäckte mina kollegor på gatulangningsgruppen att vätskan i flaskorna var färgade i rött och grönt. Det hade under en tid gjorts beslag av vad som förmodligen var GBL och som uppvisat en svag färgskillnad mot den annars genomskinliga vätskan.

GBL, en lite trögflytande och unket doftande vätska.

Då GBL köptes på dunk från mindre nogräknade källor, inte sällan i saneringsbranschen, och sedan spädades till en drickbar, nåja, konsumerbar produkt så hade vi spekulerat om det rörde sig om missfärgningar som uppstått vid spädning eller om själva koncentratet färgats från tillverkaren. Nu fick vi svaret på våra frågor.

Fuzzy berättade, efter lite övertalning, att han störde sig på att det fanns folk som knarkade på krita, han ville helt enkelt att det skulle synas vilka som gjort rätt för sig och vilka som inte betalt. I Fuzzys värld skulle den skam det innebar att dricka röd GBL få folk att hosta upp slantarna och på så sätt komma i besittning av den gröna, sköna och skamfria drogen. Att Fuzzy på det här sättet hjälpte polisen, som nu plötsligt hade en spårbarhet kring drogens ursprung, hade nog inte fallit honom in. Jag behöver nog inte påpeka att den här färgglada parentes i drogens historia blev kort, men visar ändå på ett oväntat sätt att i det lilla försöka bringa ordning där kaos oftast råder.

Stort blir smått och tårta är gott

En tidig morgon för kanske 14–15 år sedan väcktes jag av min gruppchef på spaningsroteln i Sundsvall. Jag var tvungen att, trots en fridag, omedelbart infinna mig på polishuset eftersom man under natten, i en stad i norra delarna av länet, tagit det utan jämförelse största beslaget av amfetamin som någonsin gjorts i norra Sverige.

I korta drag berättade min chef att det rörde sig om 16 kilo amfetamin, sju

Baobab, en traditionell afrikansk naturmedicin för bättre matsmältning.

Fira inte med tårta förrän du är säker på din sak.

anhållna på väg att köras i bil till Sundsvall, ett dussin husrannsakingar kvar att göra och just det, jag skulle bli handläggare för hela härligheten.

Det handlade, som så många gånger förr, om en kontroll av bil efter ett hastigt besök på en adress, ett beslag i bilen av en mindre mängd narkotika och en efterföljande husrannsakan. Det var alltså vid denna husrannsakan som det vid tidpunkten helt unika beslaget gjorts, man måste komma ihåg att det här var långt innan ”gröna gummor och gubbar” runt om i vårt land satt på monsterpartier av narkotika.

Jag anlände till polishuset och narkotikaroteln samtidigt som två vagnar i blänkande metall med ett antal kartonger på rullades in i lokalerna. Det rädde feststämning, Men själv kände jag en ome-

delbar och snabbt accelererande oro. En av lådorna var öppnade, det vita pulvret var blottlagt, men något saknades, nämligen doften av blommor, doften av "tjack".

– Är det snabbtestat?

En relevant fråga från mitt håll som besvarades jakande och med upplysningen att det visat positivt för amfetamin. Men då som nu så är en ryggradskänsla ändå något man bör ta fasta på. Nya snabbtester beordrades fram. Test nummer ett, inget utslag! Test nummer två, inget utslag! Test nummer tre, samma resultat. Fan, vi hade ett korthus som just börjat svaja betänkligt.

Medan två spanare beordrades att omedelbart ta med sig en av kartongerna och köra raka vägen till Linköping för en förtursanalys börjar jag söka kollegorna som tagit beslaget och som utfört snabbtestet. Det visar sig vara svårt att få några svar. Anledningen stavades prinsessstårta. Medan jag ångestsvektades firade man längre norrut sitt beslag med tårtkalas för samtliga på stationen.

Jag tog ett block och en penna, gick ner till arresten och satte mig på britsen inne hos rekordlangaren in spe. Utan advokat närvarande och på knagglig engelska från båda parter gav vi oss i kast med att reda ut vad som nu fanns att reda ut.

- Narkotika? frågar jag.
- Absolut, lite hasch och sånt, får jag till svar.
- Amfetamin i stora mängder?
- Aldrig, hurså?
- Men kanske något som skulle kunna förväxlas med amfetamin?
- Nej, det tror jag inte.
- Några kartonger då?
- Kartonger!? Jahaaa, min magmedicin!

Jo, just så var det. Baobab, naturmedicin för att hjälpa matsmältningen som i århundraden använts kring Afrikas savanner, 16 kilo prima vara. Ridå, adjö och förslåt.

Adobe Stock

När det frysta amfetaminet tinade upp spred sig en distinkt doft av jul i lokalerna.

Någon tårta fick jag aldrig. Däremot fick jag hålla förhör med de misstänka i sällskap av deras försvarare för att inom ett dygn släppa alla fria. De var påtagligt muntra och inte så lite skadeglada. Så kan det gå.

Lite på kanelen

2009 gjordes en husrannsakan hos en kvinna i Sundsvall efter att hon påträffats påverkad på stan. Små mängder narkotika påträffades runt om i lägenheten, men när narkotikahunden sökte området kring frysen blev det plötsligt ett ökat intresse och en markering. Frysen söktes igenom och en påse med en större mängd av vad som verkade vara en vit kletig massa påträffades. Kvinnan greps, delgavs, nekade med enfass och anhölls trots sina protester. Grovt narkotikabrott genom innehav av inte mindre än 344 gram misstänkt amfetamin inklusive emballage löd misstanken.

Jag själv satt i en bil på väg till Åre när jag fick höra om det inträffade. Spännande, lite oväntat, men på det hela taget bra jobbat av kollegorna.

Påföljande dag skickade åklagaren in sin häkttningsframställan, troligtvis säker på en snabb och okomplicerad förhandling då gränsen för grovt narkotikabrott på

amfetamin vid tillfället låg på 250 gram.

Nu hände det sig lite snöpligt att åklagaren under förmiddagen fick motta ett samtal från tekniska roteln i Sundsvall. Under natten hade den misstänkta narkotikan legat och tinat till sig inne på tekniska och nu, trots att man befann sig en bra bit in i mars månad, så hade det börjat dofta påtagligt av jul i lokalerna. Den misstänkta narkotikan visade sig vid en okulärbesiktning vara dryga tre hekto prima risgrynsgrot och med det beskedet fann åklagaren ingen annan råd än att släppa kvinnan fri. Om någon ersättning för den förstörda gröten någonsin betalades ut förtäljer inte historien.

Och nu en uppmaning. Du som tycker om att skriva, tycker dig ha något att berättat för dina kollegor, men som kanske inte riktigt har kommit till skott. Ta chansen! Sätt dig vid tangentbordet och knacka ner din historia och skicka in den till SNPF redaktionen så kanske du blir en del av nästa nummer av tidningen. Det behöver inte vara perfekt, vi kan hjälpas åt att fixa och trixa. Kom igen, det blir kul!

Emil Lundberg, Sundsvall

Deadline för nästa nummer är 2 januari 2026.

Passa på att skriva något under juledigheten som kan vara med i nästa numer, eller numret därpå. Mejla ditt material till redaktion@snpf.org

Får du inte tidningen längre?

Du har kanske flyttat och glömt ändra din adress?

Logga in på www.snpf.org och uppdatera dina uppgifter
så du inte missar fler tidningar.

Inbjudan till Utbildningskonferensen 2026

Svenska Narkotikapolisföreningens stora konferens och årsmöte den 17–19 april
på Congress Culture Center i Karlstad

Inbjudan med anmälningstalong och utförligt program skickas också ut per e-post eller brev till SNPF:s medlemmar i början av januari. Följ anvisningarna för inloggning och anmälan på hemsidan www.snpf.org. Bokningen öppnar upp 8 januari 2026. Sista anmälnings- och betalningsdag är 4 mars 2026.

Observera att antalet platser är begränsat till 400 deltagare och att anmälan är bindande. Vänta inte med din anmälan och inbetalning av avgiften. Först till kvarn gäller som alltid.

Preliminärt program

Invigningen fredag eftermiddag

Förutom sedvanliga inledningsanföranden och stipendieutdelningar kommer eftermiddagen att avslutas med en högintrassant föreläsning.

Under lördagen och söndag förmiddag
bjuds på ett 20-tal föreläsningar, exempelvis:

- Rekordbeslag av kokain i Norviks hamn
- Preventiva vistelseförbud-Öppna drogcener
- Barn och unga i kriminella nätverk
- Ärende om så kallad "Underground banking"
- Konflikten mellan Norra och Södra Biskopsgården i Göteborg
- Samt en rad andra spännande ärendebeskrivningar med allt ifrån stora beslag och internationella kopplingar till regionalt och lokalt arbete med innovativa arbetsmetoder.

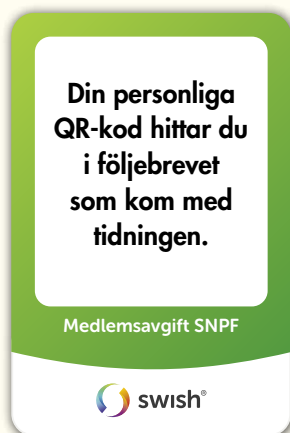

Håll dig uppdaterad om kompletteringar och ev. programändringar på hemsidan.

Betala medlemsavgiften enkelt via Swish!

- 1) Gå in i mobilappen **Swish**.
- 2) Tryck "**Skanna** 𐀀" och skanna den personliga koden som finns i foljebrevet tillsammans med tidningen.
- 3) Mottagare, medlemsavgift (250:-) och ditt medlemsnummer och namn är redan ifyllt.
- 4) Tryck på Swisha-knappen och bekräfta med Bank-ID.

KLART!

Narkotika

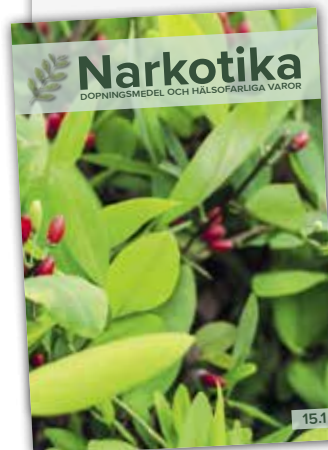
DOPNINGSMEDEL OCH
HÄLSOFARLIGA VAROR

Upplaga 15.1

Narkotika, dopningsmedel och hälsofarliga varor ger en bred översikt över de vanligaste aktuella drogerna på den illegala svenska marknaden.

Skriften ger en unik översikt över drogområdet. Den är lämplig vid grundläggande undervisning inom skola, socialtjänst, frivilligt arbete, polisväsende, säkerhetsverksamhet, företagshälsovård, personalarbete samt lärar- och ungdomsledarutbildning.

Många aktuella preparat och beredningar beskrivs i fråga om sammansättningar, ruseffekter, skadeverkningar och vanliga missbruksmönster. Ofta förekommande kroppsliga och psykiska symptom på drogrus redovisas i checklistor. Fler än etthundrafemtio färgfotografier visar preparat, missbruksattiraljer, miljöer och skador.

I denna upplaga har en rad textavsnitt aktualiserats och nya bilder tillförts.

Den nya upplagan har uppdaterats för att ta hänsyn till de senaste klassningarna och aktuella preparat som finns på fältet.

Skriften ges ut av Svenska Narkotikapolisföreningen.

Format A4, 64 sidor, drygt 150 färgbilder.
ISBN 978-91-531-5943-8

Köp via hemsidan:

www.snpf.org

SNPF-medlemmar har rabatt (inloggat läge krävs).

Bok- recensioner

Av Åsa Dahlberg

Titel:
Tigerkakshjärta

Författare:
Lina Nordquist

Förlag:
Romanus & Selling

Det är en kall vinter i Gävle 1934 och vi är i den fattiga stadsdelen Brynäs. I en enkel enrummare bor 4-åriga Eder Kempe och hans mamma Benedikte. Eders pappa

har han aldrig träffat, eftersom han dog i en olycka på byggarbetsplatsen där han jobbade. Benedikte är gravid och hon får sparken från sitt arbete på grund av graviditeten. Nya familjemedlemmen Tom föds i en familj som håller på att gå under och till slut finns det bara ett sätt att dra in pengar. Eder och Tom får gömma sig i en garderob när männen är där och Eder ser det som sin livsuppgift att skydda sin bror från allt ont.

När de vräks från enrummaren flyttar de till morfar Heimer i Torsåker, där det inte finns något överflöd, men ej heller någon nöd. Pojkarna kan snart äta upp

sig och Eder lär sig snart baka Tigerkaka.

Tigerkakshjärta är en fantastisk fin roman som skildrar fattig-Sverige. Om en uppväxt där samhället inte brydde sig om utsatta barn och där alkoholismen i hemmen oftast ärvdes av barnen. I boken finns en gåta som gör den ännu mer spännande. Man hittar dessutom spännande ord som grovhänder, smutsskjorta, pinvinden, blötkläder och smulhoppas.

Boken gör tre nedslag; barndomens 30-tal, studietidens 50-tal och nutid och det är en roman som tidvis är svår att läsa.

Av alla böcker jag läst så hamnar denna bland de riktigt stora upplevelserna.

Titel:
Uteliggaren som blev advokat

Författare:
Stefan Olafsson

Förlag:
Forum

För 14 år sedan var Stefan Olafsson sprutnarkoman och sov i trappuppgångar. Hans liv var präglad av stöld och inbrott. Uppväxten i Nyköping var lugn och trygg, men trots det började han

som väldigt ung leva ett destruktivt liv. I hopp om att han skulle få ordning på livet ryckte han i förtid in i lumpen som fjälljägare i Arvidsjaur.

Tyvärr kom det förslutna snabbt i kapp honom. Efter att ha missbrukat alkohol och amfetamin i ca tio års tid var han till slut utmärglad, tand- och hemlös.

Ett möte med 80-åriga Heidi förändrade hans liv, inte på en gång men efter ett par år. En natt i maj 2009 skulle Stefan göra ett inbrott på Östermalm och då ser han en gammal dam i en bil som verkar sjuk. Han ser till att ambulans kommer till platsen och efter det blir ingenting sig likt. Heidi, idag 85 år, hade drab-

bats av en stroke. Stefan räddade livet på henne och hon räddade livet på honom. Idag är de goda vänner. Mötet med Heidi blev vändpunkten för Stefan, det sådde ett frö och nästa gång han åkte in i fängelse tog han ett beslut. Med stöd av kriminalvården, familjen och Heidi och en egen stark vilja blev han drogfri och började studera.

Jag sträckläste boken med stor behållning. Berättelsen behövs för att visa, att hur långt ner i skiten man än sitter så går det att ta sig upp. Ska man vara kritisk så ogillar jag starkt den romantiserande bilden som beskrivs vid flera tillfällen om narkotikarusen.

Titel:
Hjortronmyren

Författare:
Ulrika Lagerlöf

Förlag:
Romanus & Selling

Berättelsen utspelar sig på en fiktiv plats i Västerbotten i slutet av 1930-talet. Där

får vi följa den 17-åriga kockan Siv som tar plats för att laga mat åt tio skogshuggare. Siv vill helst studera, men familjen har det knapert med pengar och det är fadern som ordnat jobbet. Trots att Siv har skinn på näsan blir det inte enkelt och författaren skildrar en situation man sällan läst om.

Berättelsen har två tidslinjer. Den ena handlar om Siv och börjar 1938. Den andra handlar om Eva och utspelar sig 2022, och givetvis finns ett samband mellan de två.

Eva bor i Uppsala och skickas av sin arbetsgivare till Västerbotten för att hantera konflikten mellan de som vill avverka skog och de som protesterar. Byn dit hon åker till är också den plats där hon tillbringade sina somrar med sin farmor och farfar.

Hjortronmyren är en fint berättad historia om svenskt skogsbruk och skildrar spännande livsöden, kärlek och ett stycke svensk historia i en isolerad skogshuggarkoja ur ett kvinnligt perspektiv.

En stark läsupplevelse och en fantastisk bok.

Böcker som kan beställas från SNPF:s hemsida www.snpf.org

Narkotika, dopningsmedel och hälsofarliga varor *Upplaga 15.1 (ny version)*

Skriften *Narkotika, dopningsmedel och hälsofarliga varor* har sedan årtionden blivit en ofta anlitad referens för fakta i frågor om det aktuella svenska droganorammat. Den används i undervisning, vardagsarbete och som faktainformation.

Här beskrivs ett hundratal droger med:

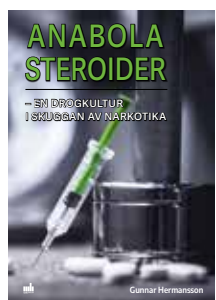
- sammansättning
- ruseffekt och
- skadeverkningar
- russympptom
- vanliga missbruksmönster

Ett hundrafemtital foton visar preparat, missbruksattiraljer, miljöer och skador.

Med denna sin femtonde upplaga (2025) når skriften upp i över 400 000 exemplar. Den har utgivits även på engelska, estniska, isländska och ryska.

Narkotika, dopningsmedel och hälso- farliga varor ges ut av Svenska Narkotikapolisföreningen i samarbete med InformationsMedia i Göteborg AB.

Anabola steroider – en drogkultur i skuggan av narkotika

I boken förmedlas saklig och bred information till dig som i vardagen berörs av frågor gällande doping – eller mer korrekt uttryckt missbruk och illegal handel med anabola steroider och vissa andra preparat – en dold företeelse i samhället.

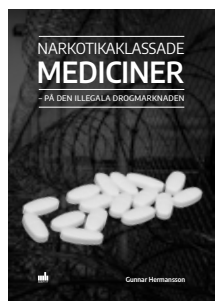
Den första delen belyser användningen av anabola steroider under senare hälften av 1900-talet – från dopingmedel inom idrotten till ett missbruk av potenta droger och en växande illegal preparatmarknad.

Del två tar upp preparaten och brukarna i AAS-kulturen. Vad är det man använder, hur används preparaten, vilka är AAS-användarna och varför riskerar man att utsätta sig för en mängd fysiska och psykiska skadeverkningar?

I den tredje delen beskrivs hur den illegala AAS-kulturen har utvecklats på 2000-talet med en dominerande internethandel och olaglig preparattillverkning. Ett flertal fallbeskrivningar tas upp.

Författare: Gunnar Hermansson • **Utgivare:** Mediahuset i Göteborg AB och SNPF

Narkotikaklassade mediciner — på den illegala drogmarknaden

Läkemedelsdroger har sedan Rohypnol-perioden i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet tagit en allt större plats på den illegala drogmarknaden. Förutom bensodiazepiner har morfinlika opioider blivit alltmer eftertraktade och på senare år även amfetaminlika adhd-läkemedel.

Syftet med boken är att ge en bild av hur narkotikaklassade mediciner sedan mitten av 1900-talet på olika vägar har kommit in på den illegala narkotikamarknaden i Sverige. Den aktuella situationen beskrivs utförligt, bland annat genom kortare referat av olika autentiska händelser och ibland med bilder.

Författare: Gunnar Hermansson • **Utgivare:** Mediahuset i Göteborg AB och SNPF

Logga in på narkotikautbildning.snpf.org och få tillgång till unikt material som ger dig bättre och fördjupade kunskaper inom narkotikaområdet.

Allt finns för fri nerladdning, för den som är medlem.

Stipendierutan

Följande stipendier har SNPF-medlemmar möjlighet att komma i åtnjutande av. Nomineringar och intresseanmälningar skall vara SNPF tillhanda senast den 1 februari varje år. Givarna utser därefter sina stipendiater och namnen tillkännages på SNPF:s årliga utbildningskonferenser.

InformationsMedias resestipendium

Styrelsen utser efter nominering en eller flera medlemmar som tilldelas stipendiet som är på 10 000 kronor.

SNPF:s stipendium för Årets Iakttagelse

Stipendiet tilldelas SNPF-medlem alternativt medlemmar som genom en vaken iakttagelse bidragit till ett viktigt eller avgörande ingripande mot narkotikahandling. Stipendiet är på 5 000 kronor per person, max 2 personer.

SNPF:s PTN-stipendium

Styrelsen utser varje år efter nominering en SNPF-medlem att medfölja någon från styrelsen till studiebesök hos nordisk PTN-sambandsman i Europa.

Övriga stipendier som delas ut på SNPF:s utbildningskonferens

Tullverkets stipendium

Årets narkotikabekämpare 10 000 kronor tilldelas tulltjänsteman för utmärkta insatser inom Tullverkets narkotikabekämpning.

Svenska Narkotikapolisföreningens polisstipendium till Carl G. Perssons minne

Stipendiet på 30 000 kronor går till en förtjänt polisman för att bereda honom eller henne möjligheter till studier och forskning i frågor som rör narkotikaproblem.

SNPF:s styrelse och Svenska Polisförbundet nominerar kandidater till stipendiet. Vi tar gärna emot era förslag till kandidat.

Resebidrag

Styrelsen utger sex resebidrag för enskild eller grupp per verksamhetsår.

Medlemmar i SNPF har möjlighet att när som helst, efter ett års medlemskap, hos styrelsen ansöka om resebidrag för studieresa. Styrelsen beslutar om bidragen i samband med ordinarie styrelsemöte i september och mars.

Se villkor på hemsidan
www.snpf.org.

